

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállítva.
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 113. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1914 május 19.

Vallás és hazafiság.

A Katolikus Népszövetség vasárnapi közgyűlésén
elmondotta: Szent-Királyi Zoltán.

A vallás lelki életrend, amelyről nyíltan
vallomást tenni kötelesség. Hogy az erkölcsi
életrend szabályait Isten szabta meg, csak
nagyobb nyugodalmat ad az embernek, nem
tapogatózik a sötétben s nem lép meg ké-
telyek, lelkiaháborgások, melyek a lelki egyen-
súlyt félre billentik. Az emberiség történelme
ugyis tele van a lelkek vergődésével. A szent
könyveket forgatjuk, halljuk a próféták só-
hajait, az emberek legjobbjainak sóvárgását
a bizonyosság után, amely az élet irányítását
vezeték!

Nagy fényesség támad Betlehemben. Vi-
lágosság gyul a Kálváriáról az emberek lel-
kében. A kinyilatkoztatás, az isteni Mester
tanítása betölti a sóvárgó lelkeket. A vallási
élet ragyogó napja világít be a lelkekbe,
sugaraival felmelegíti. Átváltozik a pogány-
kor egész életfelfogása. Az emberiség fel-
vad a szeretetben, önmegtágadásban és önfel-
áldozásban. Emberi öntudatra ébred. Kidom-
borodik a keresztény egyéniség. És pedig
milyen fölénnyel. Ösztönök szerint élt, addig
az önzés, az élvezet, az érzékiség voltak ve-
zetői. Bár szép volt a Hellén, az athéni, a
Latin, a római klasszikus korszak, de er-
kölcsei fogyatkozásai megásták sirját s
mindkét ragyogó korszak sirba dőlt el-
enyészett, megölte a vallástalanság. Nem
óvta meg csudálatosan fejlett kulturája,
nem óvta meg nagy szellemeinek ma is
bámult munkássága. A vallási tévedés a
pogány istenek, kiket emberi gyarlóságokkal
ruháztak fel, az elromlott erkölcsök reá bor-
ították az enyészet homályát. Minél jobban
belemerülünk a klasszikus kor tanulmányo-
zásába, annál erősebben merithetjük a meg-
győződést, hogy vallásosság nélkül a nagy
szellemek is csak vergődnek, és hatalmas
népek és nemzetek is elenyésznek. És a
kinyilatkoztatás után micsoda bámulatos lelki
élet támad. Mily erő árad az emberiség ereibe.
Alig hinné az ember, ha a történelem mind-
ent bevilágító szövétneke, minden kétséget
kizáróan meg nem mutatná. A ma még sza-
badkőző Péter, ki egy csacska szolgáló be-
szédére tagadja hitét, mikor a Szentlélek vi-
lága behatol gyenge lelkébe, Apostolok feje-
delme lesz. Az üldözött Saulból a nemzeteket

meghódító Pál. És hogy terjed ez a vallásos
fellángolás! Nem kecsesgetik az embereket
a föld javaival. Nem édesgetik kényelemmel,
rang és kitüntetéssel. Sőt! Tagadd meg
önmagad! vedd fel a keresztedet és kövess
engem. És az emberiség szó szerint vette e
fölvívást. Lemondott a föld javairól önkény-
t. Viselte a legsúlyosabb keresztet önkény-
t. És nem jajgatott, zugolódott, káromkodott,
hanem ragyogott az arca, glória faág övezte
fejét. Boldog volt a kinok és szenvedések
között, mert lelke megtisztult a kicsinyesség-
től, a salaktól, a büntől, mert vallásos meg-
győződésében nem is óhajtott mást, mint
jóságot, türelmet, erényt gyakorolni, önmeg-
tagadás árán jobba lenni. A hitetlenség az
akkori, a pogányság kacagott, gunyolódott a
balgák felett, dőzsölt tovább és elenyészett.
A kikacagott, kigunyolt vallásos élet terjed,
él, ma is. Es ma is egyedül a vallásos élet
teszi az embereket jóvá és erényessé.

A guny és kacagás, mikor nem haszná-
lt, sikertelen fegyvernek bizonyult a val-
lások élet ellen, megpróbálták a tudás arze-
náját kiüríteni a győzelem kilátása nélkül,
elővették az erőszakot, a tehetetlenség e ré-
mes és vad harci modorát. Láttak vért ele-
get. Milliós és milliós vértanuval gazdagítják
az eget és a földet. A földi élet kioltása
nem oltotta ki a lelki életet, az utána való
vágyódást.

Az üldözés nagy lelkeket termelt. A
szenvedés tüzeből igazán oly törhetlen jel-
lemek kerültek ki, mint a legnemesebb acél,
amelyen nem fogott az életnek semmiféle
csábító ígérete. Igazi nagy lelket nem talál-
nak a kényelem és élvezet tanyáin, de sokat
találunk a megpróbáltatások és szenvedések
kohójában. Tehát a nagy jellemeteket, a fenn-
költ lelkeket a vallásos élet önmegtágadás-
ban kell keresnünk.

Igen ez így lehetett régen, de ma...
ma már nincsenek üldözések. A felvilágoso-
dott korban elavult martírsággal igazán kár
izgatni az ugyis túlfinomult idegzetű embe-
reket. A kultúra ma már oly magas fokon
áll, hogy azt új klasszikusnak lehet nevezni.
A gondolat szabad. A tudomány hihetetlen
magasságig emelkedett és hihetetlen mély-
ségeken kutat.

A vallásosság szintén életrend és világ-
nézet nemcsak érzelmi buzgalom, hanem
értelmi világosság is. A tudomány Istenhez

vezet. A vallásosság alatt igazit értek és
nem talmit — a tudomány alatt igaz tuda-
mányt értek és nem felületességet. A talmi
vallásosság szemforgató, képmutató, meg-
győződéstelen. A felületes tudomány hazug,
makaes, nagyképűsködő, durva, igaztalan,
hetvenkedő.

Ezen rövid meghatározásból is érthető,
hogy az igaz vallásosság ma is annyi ellen-
séggel találkozunk. Mennyi a szemforgató ké-
pmutató ember! Mennyi a nagyképűsködő,
hetvenkedő felületes ember. Ma liberalisak
vagyunk, — szabadgondolkozók. Jaj mit
mondottam szabadgondolkozó! Hiszen a na-
pokban olvastam, hogy Nagyváradon nagy
a Jezsuita invázió. Sőt uramfia azt is olvas-
tam, hogy Debrecenben — értsék meg H. U.
Debrecenben csak úgy járkálnak a Jezsui-
ták. Olyan felháborodással irták le és ször-
nyülködéssel, mintha legalább is muszka
kéme, vagy éppen hasfelmetszők özönlé-
nek e két helyen. És higyjék el nekem, ha
én most itt elmondom, hogy a Jezsuitákat
sokra becülöm tudományukért, vallásos lelki
életükért. Szívesen hallgatom ékesszólásu-
kat — kifognak szerkeszteni: na meglátszik,
hogy elmaradt falusi pap. Nagyon csalód-
tunk benne, azt hittük, felvilágosodott em-
ber. No de meg is adta művelt közönségünk,
mert távolmaradásával tündöklött. Egy pár
templomot járó anyóka volt jelen és az is
tüntetően ásitott stb. Hát ha még elmondom,
hogy kongreganista vagyok 33 év óta!
Szörnyűség! Tehát szabadgondolkozó annyit
jelent, hogy a vallások életet lehet, sőt kell
szabadon, ha kell hazugsággal is támadni
guny tárgyává tenni, de őrizkedjék bárki is
ezen szabadgondolat ellen védekezni, mert
megszólal Jerichónak valamennyi harsonája
és megsiketülünk a lármájától — defigyel-
meztetem a harsonázókat, hogy falaink
nem omlanak össze, mert kőszikla az
alapja.

Ma testi fájdalmat ellenségeink nem
okoznak, de a lelki vértanuságnak tág teret
nyitottak. — Becsempészik nyomdafestékkal,
színházzal, mozival s számtalan más uton a
mérget a lélekbe, hogy kiirtsák onnan a fá-
radtságosan beültetett vallások életet.

Az eredmény pedig ugyanaz, mint a
hajdani Athén és Rómában, a vallásossággal
kivesz az emberekből a jellem a lelki nagy-
ság. Belevetik magukat a földi élvezet máno-

Mindennemű szörme és ruha-
neműek megóvására, moly-
kárók ellen csakis a valódi
peték ellen is; kellemes illatanál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Mirt-molyirtó

keveréket használjuk,
mely a legbiztosabban
ható szer még a moly-
peték ellen is; kellemes illatanál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyazint raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, Weinreich-
féle molyalther, mof, Bagaria papir, szagtalan molyirtó gyö-
kér, Tarmalit, Naphtalin, Terpetinszesz, Pacsuli és Kamphor.

Farkas István
Apolló drogeriájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13-02. Telefon 13-02.

rába és elzülnek csapatostól. Züllés alatt nemcsak azokat értem, akik az utca sarában fetrengenek mint alkohol mérgezetek, hanem mind azokat, kik a földi élvek megszerzéséért átgázolnak törvényen, becsületen, ére-nyen. Lelkem egész tiszta meggyőződésével és becsületességével állítom, hogy a vallásosságra bíró szavam senkit sem térített el a becsületesség utjáról, de az ellenkező tanítás csarnoka tele van a becsületességbe merültek letört alakjaival.

Támadnak — állók elébe! Butának neveznek — örülök rajta! Ha dicsérréne, es-nék kétségbe. Inkább vagyok oly gondolatnak híve, amely a pogányoknak butaság — a zsidóknak botrány, de általa lelkem megtisztul, de általa jóvá leszek, mint kicsiszolt elmével, felületes tudományjal letévedjek az erkölcs, a becsületesség utjáról. H. U. én vallástalan ember becsületességében nem bízom. Ez tapasztalatom. A buzgó vallásos emberek közül kerülnek ki a becsületesség mintaképei, a törhetlen, tántoríthatlan jellemek. Ezek közül kerül ki, kiket szenteknek tisztelünk. A vallástalanságból kerülnek ki a jellemtelenek és minden gonoszra hajló emberek. És ezekkel tömik meg a fegyházat. És mennyien vannak, kik emelt fővel járó gonosztevők, de nem érheti őket utól a földi igazságszolgáltatás, mert elég ügyesek, hogy gazságaikról nem szolgáltatnak perrendszerű bizonyítékokat.

Igy vagyunk a vallásosság magasztos gondolatával.

Vajjon megfér-e a buzgó vallásos lélekben a hazafiság felséges eszméje??

A hazafiság nem csak ajkon hordott szó, hanem szívben érzett szent érzelem. A hazát szolgálni önzetlenül, minden polgárnak épen olyan fontos kötelessége, mint lelki életet élni. Isteni mesterünk a hazafiságról is példát adott nekünk. Mikor közeledett Jerusalemben városához, nézte a szép várost templomával és fényes palotáival s lelki szeme előtt megjelenék annak pusztulása, sir vala. A szép fővárosáért könnyező Jézus példája a hazájáért aggódó honpolgárnak. A vallásos ember jellemzilárd, becsületos.

A hazának ilyen polgárokra van szüksége. Krisztus egyháza szeretetet tanít. Belecsepegteti az emberek lelkébe, hogy mindannyian Isten iránti szeretetből munkálkodnak jól és helyesen. Mily magasztos és megszentelt az a működés, amely ezen felséges szeretetből fakad. Milyen más a képe a lángoló lelkesedésből származó munkának, mint a robot munkának. A történelem szép példákkal igazolja, hogy a vallásos lelkek hősiiesen buzgólkodtak hazájuk ügyén. Kapisztrán János kezében keresztrel, szívében lángoló hazaszeretettel győzelemre tüzei a magyar sereget. Nagy Hunyady János egyaránt forgatta a győzelmi kardot, mint imádságos könyvét. Imádsága adta meg a kitartó erőt, s a győzelmet. Magyarország akkor volt legnagyobb és három tenger mosta partjait, mikor egész népe katólikus és buzgón vallásos volt, mikor imádván térdelt az áldó Isten előtt. Legkisebb akkor volt, mikor vallásilag is széttagolva egymással huzalkodott. Az új vallás megtermé a vallási közönyt, a vallási közönyben eltörpültek a jellemek s hazánk hatalma, nagysága leszállott és török rabigába görnyedt.

A kath. egyház egyetemes, de jellemképzése által minden nemzetben a hazafias nemzeti érzés istápolója. Szent István, Szent László királyok neve ugy a nemzet történetébe fényes betűkkel van beírva, eltörülhe-

tetlen betűkkel, mint a kath. egyház történetébe. Magam is, nemcsak állásomnál fogva, de családi tradíciómál fogva kath. vagyok. Egyéni meggyőződésemmel ennél még erősebb, de hazafiság tekintetében nem engedem magamat tulszárnyalni. Ha tehetségem kisebb, körülményeim szűk korlátok közzé szorítanak, hazafias gondolkozásom nem ismer alkut, hazafias érzésem még a személyes érvényesülést sem keresi, nem türi, a haza mindekenél.

Ezzel szemben a szabadkőművesség a vallástalanság terjesztője s az igaz hazafiság megölője. Ez igazi kozmopolita politika és a személyes érvényesülés, előhaladás keresője, a nemzeti érzés kigunyolója. Ezeket a súlyos vádak nem az ujjamból szoptam, hanem hivatkozom dr Kovács Ernő volt képviselő-társam, volt szabadkőműves nyílt levelére, amely nyomtatásban is megjelent és amelyben megírja, hogy ki kellett lépnie a szabadkőművesek közül, mert hazafias érzése miatt többé köztük nem maradhat, mert a páholyokban azok verődtek hatalomra és tulsulyra, akik hazafiatlan politikát üznek és a vallás mellett — ő maga ugyan protestáns — a haza fogalmának is hadat üzzenek. Ezért fáj ezen ellenséges tábornak, mikor püspökünkkel az élünkön, sőt egyenesen lelkesítő utmutatása mellett Szent László tiszteletére vallásos hazafias ünnepet ülünk. Ezért gunyolódik főbb tisztviselőink, kik hazafias érzéssel részt kérnek és vesznek valláskülönbség nélkül vallásos hazafias ünnepünkön.

Nagyváradon, mint mindenütt, kissé föl-lendült a hitélet, az önzetlenség. Vannak bátor hitvallóink, kiknek nem gseft a vallásos meggyőződés, de mindenütt bátran, rendületlenül és rettegés nélkül be merik vállalni, hogy ők hitből élő hazafiak.

Láttam, tapasztaltam, hogy a népek sorsa, sem a királyok, sem a gyarló emberek politikai elveinek sulya és befolyása szerint igazodik, de Isten kezében van.

A verbói és budai orthodox rabbik, megboldogult képviselő koromban felkerestek, hogy álljak élére egy mozgalomnak, amely a hívők seregét tömöríti a hitetlenek és az Istentagadókkal szemben, mert Magyarország jövő alakulásában ez a két tényező fog megküzdeni és ha a hívők megértik hivatásukat, virágnak fog az ország, ha alusznak és tért engednek a hitetleneknek elvész az ország és vele hagyományos hazafias hitünk. Akkor puhatóldzásom nem vezetett eredményre és sikerre nem volt kilátás. Most kezd éledni reményem, hogy az isteni kegyelem behatolt a lelkekbe s félre teszik a 67-es és 48-as jelszavak eredménytelen küzdelmét és elsősorban tiszta erkölcs és becsületos jellemek dolgoznak a keresztény nagy Magyarország ujja születésén. Alulról kell megkezdeni ezt a küzdelmet. Mozogjanak a hitért nemcsak az orthodox rabbik, de minden egyes hívőlélek rang és vallás különbség nélkül.

A Kath. Népszövetség fáradhatatlan vezetőik mellett jó uton haladnak. A vezetőik kipróbálták a tudásban épen ugy, mint a tiszta érzésben, kételkedés nélkül követhetik. De törekedni kell, hogy ez a tiszta vallásos hazafiság minél több lélekben legyen beplántálva.

Befejezésül ezt mondom: Az emberek között csak egy különbség van, becsületos ember vagy gazember és még egy: okos ember vagy kevésbé okos ember. Adja a mindeneket irányító Mindenható, hogy aki-

nek eszet gyujtott az agyába, becsületességet adjon a lelkébe, mert az okos gazemberek teszik tönkre az országot és egész emberi társadalmat. A kevésbé okos emberek adjon annyi józan eszet, hogy kitudják választani a becsületos nagyessü embereket és azokat kövessék.

Vizsgák a városházán.

Az irni, olvasni tudás igazolása.

Ilyen sem volt még Nagyvárad székházában. Mintha most is még az ócska, alacsony, kis tornyu, széles tornácu öreg épület állana azon helyen, nem pedig a háromemeletes, tornyos, turul madaras palota.

Ahol évtizedeken át, mikor jogakadémia, főgimnázium, majd főreáliskola volt oda telepítve, — a diákok drukoltak naponkint, hogy nem lesznek-e szekundába pónálva, most is erős drukban voltak, akik az írás-olvasás igazolása céljából megtartott vizsgálaton jelentkeztek s bizony nem igen drukolt jobban egy-egy diák az érettségi vizsga előtt, mint most azok a felnőttek, akik neki mentek a vizsgálatnak, csak hogy majdan belejussanak nem is a paradicsomba csak a választók közzé.

Pedig ninesen semmi ok a drukkra, mert mindhárom bizottság olyan méltányosan kezeli a dolgot, hogy csak az nem megy keresztül a vizsgán, aki abszolute nem tud irni, olvasni.

Ilyen pedig alig akad.

Tegnap mindössze három volt.

Az egyik fiatalember mindjárt a jelentkezésnél bevallotta, hogy nem tud sem irni, sem olvasni.

Természetesen elutasították.

De ezzel nem elégedett meg, felkérte a másik vizsgáztató bizottságot. Hasonlóképen járt. De itt már bevallotta, hogy tévedésben van. Azt gondolta ugyanis, hogy itt megtanítják irni-olvasni.

Általában feltűnő, hogy román vizsgázó alig jelentkeznek.

Elképzelhető, hogy milyen íráskor kerülnek a bizottság elé. Az egyik minden szót nagy betűvel kezd, míg a másik egyáltalán nem ismeri a nagybetűket. A tsirke, borbij stb. szavak nem tartoznak a ritkaságok közzé.

Egy fiatal, gavallérosan öltözött ifju késséggel siet a bizottság elé. Leültetik a többi közzé irni.

Csak nem megy!

Eleméry tanácsnok biztatja, betűnkint diktálja a leirandókat.

A szegény ifju, mig körülötte a többi vizsgázók pennái gyorsan szántják a papírt, izzadt, valóságos kinokat áll ki.

Végre a papírra kerül két sor fekete vonal, olyan betű forma, de biz azt senki nem tudja elolvasni.

Az elnök elutasítja az ifjut s ezt jegyzőkönyvbe veszik.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

De ilyen nem akadt több, sőt az is ígérte, hogy februárban megtanul irni.

Kissé komikus azonban, mikor pl. a nyomdászok, a betűszedők közül jelentkeztettek kerül a sor.

Akik évek óta a rossz kéziratok olvasásával töltik idejük nagy részét s valóságos virtuózással olvassák a hieroglyphekhez hasonló kéziratokat, most elemi iskolás olvasókönyv nyomtatott sorait kell olvasniok.

A vizsgálaton ott voltak a Szociáldemokraták részéről Pelle János, Sichermann Mór stb. Sichermann Mór párttitkár szintén levezgázott.

Tegnap különben gyéren jelentkeztek a vizsgára. Reggel 8 órától déli 12-ig a három bizottság előtt alig százan estek tul a vizsgálaton.

Délután tömegesebben jelentkeztek.

Azok, akik nem vizsgáztak le, idézőt kapnak, amelyben meg van jelölve az idő; amikor jelenjenek meg a vizsgázó bizottság előtt.

Az olasz és váradvelencei bizottság ma, kedden reggel folytatja a vizsgáztatást, míg az ujjvárosi bizottság csütörtökön, május 21-én reggel 8 órakor folytatja működését, mivel Lukács Ödön elnöknek ma és holnap a fővárosban van hivatalos dolga.

Elégtételt Mangra inzultálásáért.

Budapest, május 18.

Ma délután 4 órakor a delegációs ülésen teljes számban jelentek meg a tagok. A magyar kormány Tisza Istvánnal az élén szintén hiánytalanul megjelent.

Az ülés megnyitása után Telegdy József sürgős interpellációt intézett a külügyminiszterhez a Mangrát ért inzultus miatt. Mangra Vazul a magyar parlament tagja kulturális feladatot ment teljesíteni a román fővárosba és akkor egy csufos inzultus érte, amit nem szabad szó nélkül eltűrni, amiért elégtételt kell kapni.

Kérdést intéz a külügyminiszterhez, hogy ez irányban megtette-e a kellő lépéseket.

A külügyminiszter nyomban válaszolt az interpellációra. Kijelenti, hogy eddig csak a lapokból értesült az inzultusról, de nyomban megbizta a bukaresti nagykövetet, hogy magától Mangrától kapjon információt. A nagykövet azonnal felkereste Mangrát, azonban már nem tudott vele tárgyalni, mert elutazott.

Tudomása van arról, hogy a sajnálatos inzultusról a román kormány mit sem tudott és a történetek felett sajnálkozását fogja nyilvánítani. Mindenesetre a dolgot nem hagyja annyiban és elégtételt fog kérni.

A főrendiház ülése. A főrendiház albizottsága több javaslatot fogadott el. Takács Menyhért a katolikus autonomia tárgyában szólalt fel, mire a vallás és közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy már legközelebb meg fogja tenni a kellő lépéseket.

A Kath. Népszövetség közgyűlése.

A jövő akció-programmja.

A Katolikus Népszövetség vasárnap délután tartotta közgyűlését a tagok impozáns részvételével. A Kath. Kör Szent László-termet egészen megtöltötte a Népszövetség. Legalább 1500-an voltak jelen. A közgyűlést dr. Arúger Aladár helyi igazgató nyitotta meg a következő nagyszabású beszéddel:

Üdvözlö a megjelenteket, akik arra vannak hivatva, hogy ezeket a rideg köveket, melyeket egy szerető szív adott — megtöltésük katolikus öntudattal. Tegnap szó volt egy társaságban a népszövetségről s azt kérdezte valaki: mit akar megint a Katolikus Népszövetség? Azt csináljuk, hogy a modern kor minden szükségletét megértve dolgozunk, hogy a társadalmat átírtassuk keresztény meggyőződéssel. A népszövetség eszébe juttatja a városnak, hogy ez a város Szent László városa. A népszövetség összegyűjti azokat, akik részt vettek két év munkájában és azokat, akik részt akarnak venni belőle.

Már van egy Szent László-teremünk, de nemcsak ezt akarjuk, hanem azt, hogy ez az egész város újra Szent László városa legyen. Ezt a várost egy szent alapította, keresztények tették nagygyá ezt a várost s keresztény vérről oltalmazták századokon át. Keresztény munkával és keresztény összetartással kell ezt a várost arra a színvonalra emelni, hogy újra büszkén vallja magát Szent László városának.

Hónapok óta ez az első összejevetelünk, mert csak most nyitlak meg előttünk ennek a szép palotának kapui, először jöhettünk össze ebben a nagy teremben. Az első szavunk itt a hála szava a főgimnázium igazgatója iránt. Hálánkat fejezzük ki Szmetka L. Ödön igazgató urnak, aki készségesen engedte át nekünk eddig a gimnázium dísztermét, ahol mindenkor otthon érezhettük magunkat.

Vázzolja aztán a jövő működés programját. Szándékunk továbbra is nyilvános ünnepélyeket is tartani, e mellett kiváló sulyt fektetünk arra, hogy tanítóelőadásokat tartunk. Népakadémiát ismertető előadásokat akarunk tartani tagjaink részére. A keresztényszocialisták részére már tartattak ilyen ismertető előadások, ezt akarjuk tovább fejleszteni ezután a szövetség tagjai részére is. Szociológiai előadások tartására nagy sulyt fogunk fektetni. Erről a meghamisított és sokszor félreértett tudományról: az igazi szociológiáról akarjuk felvilágosítani a keresztény közönséget.

Ehhez a munkálkodáshoz egy állandó otthon van szükségünk, ahol ezeket a népművelő előadásokat megtarthassuk. Ezt az otthont teremtettük meg magunknak a Népszövetségi Otthon megalakításával. Ez az Otthon van hivatva, hogy összetömörítse a szövetség tagjait, ahol a hasonló foglalkozásúak között együtt lehetnek, s így belkapcsolódhatnak abba a nagy eszmeáramlatba, mely itt megindult, részese lehet annak a nagy akciónak, mely országszerte folyik.

Majd így folytatja: Az ördög rosszat akar és mégis jót cselekszik, mert az ördögnek rossz szándéku akciója jóra fordítja az isteni Gondviselés. Ily akcióval találkozunk különösen Magyarországon, itt Nagyváradon is. Osztyárharc indult meg, mely harcot hirdet a társadalom ellen, hogy ezzel javítsa meg a nép gazdasági helyzetét. Ennek az akciónak még semmi eredménye a nép gazdasági helyzete megjavításában, nem vesszük észre, hogy boldogabb lenne a magyar. Csak egyet látunk, hogy a világmegváltó szocializmus hadat izent a világot igazán megváltó kereszténységnek. Mintha az ördög csinálta volna, olyan utakon halad.

Ezt a rossz irányban indult akciót tereljük jó irányba. Ennek az akciónak még van az az eredménye, hogy felismertük azt az igazságot, hogy a társadalmat nem lehet azzal irányítani, hogy aktákat intézünk el. Felismertük, hogy törődni kell minden egyes ember sorsával és még a leghatalmasabb embernek is fel kell ismernie az egyén nagy jelentőségét, s törődni kell vele. Ennek az akciónak eredménye az, hogy kétségtelenné tette az összetartásban rejlő nagy erőt, s mindezt azzal a céllal, hogy szétrombolja a társadalmat. Ezt a hatalmas erőt, melyet ellenségeink bele vittek a társadalom elleni harcba, ezt fordítjuk mi a társadalom javára. Ők felbresztették az összetartás tudatát a kis embereken, mi felbresztjük az egész társadalomban és ellenségeink gyűlöletből fakadó akciójának gyümölcseit jóra fordítjuk és learatjuk mi, akik a keresztény szeretet alapján állunk. A szocialista agitációk folytán a társadalom tudatára jutott annak, hogy a tömörülésben hatalmas erő van s ez beláttatta velünk, hogy tömörülnünk kell nekünk is. És ma már a keresztény mozgalom oly erős, hogy képes volt összegyűjteni a mult vasárnapi ünnepélyen Nagyvárad egész társadalmát. Ugy hogy mikor az ellenség meglátta ezt a hatalmas tömeget, melyben képviselve volt a társadalom minden rétege, szinte tajtékozott düben s a tehetetlen düh arra ragadta, hogy egyik radikális lapban ezt az egész társadalmat gondolkozás nélküli tömegnek nevezte. Erre a pszichológásra csak egy válaszunk lehet: folytatjuk munkánkat abban az irányban, melyben megindultunk.

Befejezésül elmondja szónok, hogy Kempis Tamás könyvéből olvasott egy részt, melyben a nagy elmélkedő azt mondja: minden vagyont a szegények közt kiosztani, az semmi. Aki megvált mindentől és mindenkitől és azután legutolsónak tartja önmagát: ez minden. Legutolsónak tartjuk magunkat, nem hiu kitüntetésekért küzdünk, de legelsőnek tartjuk az eszmét; a kereszténység gondolatát. Ennek az eszmének a diadaljelvényét helyeztük el a Népszövetségi Otthonban. A szabadkőművesség arra akart kényszeríteni, hogy lapunkban a Tiszántúlon a szabadkőművességről egy di-esekedő cikket tegyünk közzé helyreigazítás címén.

Az új sajtótörvényt akarta kihasználni a szabadkőművesség ellenünk s bíróság elé huroolt. A szabadkőművesség akciója kudarcot vallott s hogy még nagyobb legyen a vereség: 20 korona perköltséget kellett fizetnie.

Ebből a perköltségből vett a szónok egy fészületet és pénteken, az Ur Jézus halála emlék napján helyezte el a Népszövetségi Otthon falán, hogy ez a fészület legyen diadaljelvénye. Annak, aki ellen a szabadkőművesség akciója irányul és aki ezt a diadalt is aratta: a megfeszített Ur Jézusnak. Adja Isten, hogy ugyanaz a diadal kísérje további munkálkodásunkat is.

A viharos tapsokkal fogadott beszéd után Székely Lajos olvasta fel jelentését a Katolikus Népszövetség mult évi működéséről. A jelentés egész terjedelmében következőleg hangzik:

Mélyen Tisztelt Közgyűlés!

Szervezetünk 1913. évi működéséről jelentésemet a következőkben terjesztem elő:

Fiatal szervezetünk második esztendője pergett le felettünk, s míg első esztendőben ugyszólván az agitálás, eszméink ismertetése, s a közönyös keresztény katolikus lelkek mély álomból való felbresztése képezte főfeladatunkat, addig a 2-ik esztendőben ezek mellett tagjaink anyagi megerősödése és jólétének megalapozására is kiterjesztettük figyelmünket. 1913 január 20-án megnyitott Hitelszövetkezetünk, melyre ellenségeink igyekeztek jóelőre meghuzni a halál harangot, azonban mentől jobban lármáztak, harsonáztak, mi annál jobban erősödünk, iz-

mosodtunk, s mikor évi számadásunkat lezártuk 1571 kor. 19 fill. tiszta hasznunk volt, mely fényes bizonyítéka tagjaink bizalmának, s annak, hogy mi nem pusztá szavakkal, nem frázisokkal akarjuk tagjaink érdekeit képviselni, hanem a tettek emberei vagyunk, s anyagi téren is igyekszünk tagjainkat a boldogulás felé vezetni.

Amidőn megköszönjük ezt a bizalmat, melynek ellenértékül ígéretet teszünk arra nézve, hogy ezután is minden hátrafelé való kacsingatás nélkül teljes erőnkkel fogjuk tovább is tagjaink érdekeit előmozdítani, jelentjük, hogy folyó év február hó 8-án tartott Hitelszövetkezeti gyűlésünkön alapszabályainkat oly formán módosítottuk, hogy most már betéteket is fogadunk el rendes betétkönyvre s előnyösen kamatoztatjuk. Ez tagtársaink óhajára történt, mert igen sokan kerestek föl betétekkel, azonban minthogy alapszabályaink nem engedték meg, mint betétet nem tudtuk elfogadni.

Alig hogy megkezdte Hitelszövetkezeti működését, utána rövidesen megnyitotta a Katholikus Népszövetség biztosítási osztályának helyi képviselete is. Hogy mit jelent ez kedves tagtársaim, azt csak azok tudják, kiknek alkalmuk volt rosz biztosítást kötni. Ma már minden ember igyekszik azt amije van, amit keserves munkával összeszerzett, elemi csapások ellen megvédeni, ez pedig biztosítás által lehetséges. Amde lehet jó és lehet rosz biztosítást kötni, mely utóbbi igen sokszor gyakori. Lelkiismeretlen ügynökök bőbeszélő tehetséggel igyekeznek mai felkapott szólásmód szerint „csukát” fogni, hogy annál több legyen a provízió, rebach. Hogy aztán kár esetén az illető ökölrel törülhette a szemét, mert a megkötött üzlet mindenkinek képviselte az érdekeit csak annak nem, ki a biztosítási díjat fizette, azzal ők nem törődtek.

Az ilyen veszedelmek ellen akarjuk tagjainkat megvédelmezni, s kérjük tagtársainkat, hogy amily bizalommal felkarolták Hitelszövetkezetünket, karolják föl biztosító osztályunkat is. Ezzel saját maguk érdekeit mozdítják elő, mert jó és olcsó biztosítást köthetnek.

Ha valakinek még nincs az ingatlanra biztosítva, vagy lejárt már a biztosítása, ne késlekedjék a feladással, mert soha sem tudhatjuk melyik percben jön a veszedelem s eső után már késő a köpenyeg. Minden délután 3-6-ig a hivatalos helyiségben rendelkezésére állunk tagtársainknak, s szíves készséggel adunk felvilágosítást.

Mint már fentebb is említettem, a lefolyt 1913. évben működésünk tagjaink anyagi helyzetének előmozdítására irányult, emellett azonban a szórakozásról sem feledtünk meg. Legnevezetesebb a Püspök-fürdőben rendezett nyári multságunk, mely júniális cím alatt kezdődött, s végre is a szeszélyes időjárás kegyessége folytán július 27-én Anna-bállal végződött. Célunkat azonban elértük, mert sikerült megfogni az időt, s a multság úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült.

Keresztény mozgalmunk hullámai ugyszólván a társadalom minden rétegébe eljutottak s ennek alapján feleszméltek a munkások is, kik eddig anyagi boldogulásukat oly vezérek irányítása mellett keresték, kik mindenféle áljelszavakkal igyekeztek szívből kiverni a hitet, a vallásos meggyőződést. Bebeszélték nekik, hogy minden bajnak a vallás az oka. Igérték fűt, fát mindenféle boldogságot s míg a vezér urak kényelemben, boldogságban éltek, a munkásság, dacára a kivívott magasabb bérnek, csak nyomorban sinylődik. Faképnél hagyták tehát a boldogító vezéreket s belátták azt, hogy a munkás kérdést egyedül a keresztény igazságok, a krisztusi hit alapján lehet megoldani.

A nyár folyamán megalakult a keresztényszocialista szabók és építőmunkások szakszervezete. Az ellentáborban persze nem örülnek ez újabb alakulásnak, mert ez az

ők álláspontjuk esődjét jelenti s igyekeztek is a legnagyobb terrorral gátat vetni a szervezkedésnek, azonban minden terror dacára dicsőségesen leng a keresztényszocializmus hófehér lobogója városunkban is.

Jogvédő irodánk egyre nagyobb és nagyobb látogatottságnak örvend. A legváltozatosabb ügyekben: peres és perenkívüli, telekkönyvi, adó, katonai, választójogi ügyekben keresik fel tagtársaink, akik aztán ott minden ügyes-bajos ügyben felvilágosítást nyerne. Díjat külön nem fizetnek, a jogi tanács kérésére feljogosítja őket már ez évi tagsági igazolvány felmutatása. Az elintéztet ügyek száma tavaly megközelítette a négy-százat.

Az 1913. év folyamán több, rendkívül sikerült ünnepélyt rendeztünk, amelyek céljaira a prem. rendi főgimnázium igazgatósága volt szíves az intézet dísztermét rendelkezésünkre bocsátani. Ünnepélyeinken országos nevű szónokok szerepeltek, gyakran a főváros legkiválóbb katolikus vezérfőfainak sorából, akik mellett zenezámokkal, ének- és szavalati számokkal szerepeltek tagtársaink és családtagjaik, továbbá a Legényegylet dalárdája.

Emellett kiterjesztettük figyelmünket más katolikus egyesületek támogatására is. Az 1913. év őszén vetettük fel azt a gondolatot egyik nyilvános ünnepélyünkön, hogy a váradvelencei Katholikus Kört meg kell erősíteni, hogy ott, azon a veszélyeztetett ponton a keresztény eszmének, a keresztény összetartás gondolatának erős bástyája legyen. A megindult akciót teljes erővel támogattuk és annak sikerében a keresztény eszmének egy újabb fényes diadalmát láttuk. A központi Katholikus Kör és a váradvelencei Katholikus Kör, mint a Legényegylet és a keresztényszocialista szervezet ünnepélyein nagy számmal vettünk részt.

Az 1913. évre esik egy rendkívül fontos mozgalom megindítása: a Katholikus Népszövetségi Othon szervezésének előkészítése. Ma már ez az intézmény is áll és virágzik. Az 1913-ik évre az előkészítés fáradságos és gondterhes munkája esett, az eredmény már a jelen év vívmányait dicséri és a jövő évi beszámoló tárgyát fogja képezni.

Nem lenne teljes a beszámolónk, ha meg nem emlékeznénk arról, hogy a Népszövetség az elmúlt évben kivette részét a városatyaválasztásokból is. Fellépésünknek megvolt a maga eredménye. Nem avatkozva a párharcokba, a választásoknál zárólag a keresztény világnézet alapján álló jelöltek érdekében teljes sullyal léphettünk fel, egy jelöltünket mindkét párt felvette listájára és éppen ez a jelöltünk kapta a választások alkalmával a legtöbb szavazatot. Fényes bizonyossága annak, hogy a mi hazafias és mérsékelt, elveinkhez szilárdul ragaszkodó állásfoglalásunk e város legjobbainak körében rokonszenvre talált.

Különös gondot fordítottunk tagtársaink lelki művelésére is. A Katholikus Népszövetség soha sem téveszti szem elől az ember földöntúli rendeltetését, az élet komoly, magasztos célját. Állandó gondot fordítottunk egymás buzdítására a vallásos kötelességek teljesítése körül és ennek adtunk imponáns kifejezést akkor, mikor az 1913. év folyamán a Péter Csávossy Elemér által tartott lelki gyakorlatokon testületileg vettünk részt és ugyancsak testületileg járultunk a szentgyakorlatok befejezése után a szent áldozáshoz is.

Meg kell még emlékeznünk a mi derék gárdánkról, a csoportvezetőkről.

Ha a meggyőződés, szent hitünk iránti áldozatkészséget akarnók bemutatni, röviden csak annyit mondanók, néztek meg a mi csoportvezetőinket. Azok a meggyőződés és áldozatkészség megtestesült valóságai. Lelkesedéssel, minden földi jutalom reménye nélkül dolgoznak, fáradnak szervezetünk erősítése érdekében. És miért? A felelet rá: Krisztusért. Krisztusnak a lelke, Krisztusnak

szeretete ösztönzi, buzdítja őket a fáradhatatlan, kitartó munkálkodásra s az, akiért fáradnak, az akiért dolgoznak, bizonyára megadja jutalmukat, itt a földön szent áldásával, a mennyekben pedig örök boldogsággal.

Jelentésemet legméltóképpen azzal a történettel zárhatom be, mely 1913. év december 31-én játszódott le, irodánkban.

Óév estéje volt. Mint jó gazda, mi is áttekintettünk a lefolyt éven, készítettük a Hitelszövetkezeti zárszámadásunkat, s kopogtatás után egy férfi lépett be az ajtón.

Dicsértessék a Jézus Krisztussal köszönt. Reánéztünk s ruházatáról megismertük, hogy székelyföldről való. Kérdeztük, mi járatban van. Erre elmondta, hogy ő a Hargitta aljáról Csikmadarásról való. Nagy Jánosnak hívják s egy árva gyermeket hozott városunkba inasnak. A fiút már elhelyezte, s körülzött városunkban. Amint járkált, meglátta itt a falon a Kath. Népszövetség biztosítási osztályának jelzőtábláját. Így gondolkodott: Itt ismerősök vannak, mert én is népszövetségi tag vagyok s bizonyára szívesen adnak felvilágosítást nekem biztosítás dolgában, mert én is elakarom vállalni az ügynökséget az én falumban. Azért jöttem, tessék nekem megmutatni, hogy kell biztosítást kötni. Testvéri szeretettel adtunk felvilágosításokat, megmutattuk hogyan kell fel venni a biztosítást, s megköszönve a szíveséget, Dicsértesséket köszöntve eltávozt.

Ez a történet élénken mutatja, hogy a krisztusi szeretet hogyan köti össze testvérként a keresztényeket. Ez az egyszerű székely ember darócruhája alatt meggyőződés, hit és bizalommal eltöltött lelket hordoz. — Minket is hasson át ez a szeretet és bizalom. Legyünk mi is meggyőződéses keresztény katolikusok s folytassuk továbbra is kitartással, vállvetett munkálkodással a szervezkedést, ne tántorítson el meggyőződésünk től semmi ígéret, sem megfélemlítés, mert az igazság a mi részünkön van, a mi hátunk megett 2000 éves dicsőségteljes mult van, míg ellenségeink tanításai olyanok mint a Tisza virág, rövid élet után eltűnnek az élet szinpadáról, megölik őket a mi igazságaink napnál is erősebb fény sugarai.

Ezután Zöldy Bertalan pénztári jelentése következett a Népszövetség pénztári állapotáról. Ezek a jelentések igen szép eredményekről számolnak be, melyek a népszövetség anyagi megerősödését dokumentálják.

Petry János a számvizsgáló bizottság jelentését olvasta fel, mellyel a felmentvényt megadni javasolják. A közgyűlést a felmentvényt megadta.

Banovits Bertalan zongorajátéka következett ezután, ki pompás technikával játszott több művészi zenedarabot.

Mogyorós Ilonka énekelt rendkívül kellemes hangon egy angol szövegű nagy tetzés mellett, majd pompás magyar dalokat énekelt.

Majd az ünnepély fénypontja következett: Szent-Királyi Zoltán volt országgyűlési képviselő beszéde, aki nagy tetszés mellett mondotta el nagyhatású beszédét, melyet lapunk vezető helyén közlünk.

Ez a hatalmas beszéd rendkívül nagy hatást tett a hallgatóságra. Szent-Királyi újra kitűnő szónoknak bizonyult, aki rendelkezik egy humor fegyverével, mint a magasabb stílusú szónokokat megindító hangjaival. A gyűlés hallgatósága percenkig tartó tapssal adott tetszésének kifejezést.

Dr Krüger Aladár bejelenti még, hogy a debreceni Kath. Népszövetség tagjai pünkösdkor átrándulnak hozzánk s az a terv, hogy itt együtt tartunk Rákóczi-ünnepélyt, melyen gyűjtést rendezünk a debreceni vértanúk emlékére.

A debreceniek Révre rándulnak ki, ahová elkísérik őket a várad Népszövetség tagjai is. Megköszönte végül az érdeklődést s a gyűlést bezárta.

Befejezésül Himnuszt énekelt a közgyűlés egész hallgatósága.

A táncestély.

A Katolikus Népszövetség és a Népszövetségi Otthon fényesen sikerült táncestéllyel zárta be vasárnapi ünnepét. A Kath. Kör Szent László-termében volt a táncestély, amelynek pompás, ragyogó sikere sokáig emlékezetes marad mindazok előtt, akik ott voltak az esten. És rendkívül sokan voltak ott, a terem tele volt táncolókkal, az együvé tartozás érzése lelkes hangulatot, igazi jókedvet árasztott szerte, mindenki fesztelenül, igazán jól mulatott. Az agilis rendezőség fáradságtalan munkájának meg volt a méltó szép sikere.

Megjelent az estélyen Karácsonyi János dr. kanonok, Szent-Királyi Zoltán, Sztán Illés gör. kath. kanonok, dr. Krüger Aladár, a Népszövetség igazgatója, Kaczinszky Andor, Lestyán Endre plebános, Lipsey Gyula, Gálly Sándor, Fetzter József, Henz Aurél, Draveczky Zsigmond, dr. Popity János, dr. Papp Károly és még igen sokan.

A jelenvolt színes hölgyközönség, asszonyok és bájos leányok soraiból a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Madarász Péterné, Balázs Jánosné, Bodnár Béláné, özv. Schnel Ignácné, Körösi Gizella, Szotterisz Róza, Pálfi Istvánné, Marcsics Józsefné, Marcsics Gizella, Szotár Mariska, Antalfi Margit, Bende Mariska, Szentmiklósi Mariska, Rencsó Mihályné, Szentmiklósi Erzsike, Erdélyi Erzsike, Kassai Mici, Erdélyi Sándorné, Ujlaki Mariska, Ujlaki nővérek, Ujlaki Zsigmondné, Románeczky Elekné, Sár Mariska, Fülöp Tilda, Nika Katalin, Kovács Ilonka, Csordás Róza, Paizs Miklósné, Dobra Vera, Bodnár Imréné, Varga Irma, Pap Lászlóné, Szücs Józsefné, Szücs Róza, Nagy Erzsike, Holdi Sándorné, Szücs Andorné, Nagy Béláné, Kosztolányi Ferencné, Kosztolányi Krisztina, Bráhof Józsefné, özv. Bráhof Józsefné, özv. Német K-né, Faur Ferencné, Faur Teréz, Bukay Györgyné, Gábris Károlyné, Juhász Lászlóné, Nagy Erzsike, Nagy Andrásné, Vargha Miklósné, Vargha Irma, Pollák Mariska, Hegyi Dánielné, Szabó Juliska, Orbán Ferencné, Orbán Etuska, Szabó Rózsika, Danis Mártonné, Madarász Péterné, Nagy Jánosné, Kis Mária, Havasi Mariska, Havasi Juliska, Markó Juliska, Stammer nővérek, Stammer Vilmosné, Bodnár nővérek, Csemi Béláné, Veres Jánosné, Gyalokai Gyuláné, Marozsán Juliska, Smiri Elekné, Fekete Margit, Földi Bózska, Brém Ilonka, Brém Etelka, Nagy Gáborné, Nagy Erzsike, Matolcsy Rózsika, Bálint Ilonka, Kemez Sándorné, ifj. Kmeze Sándorné, Kmeze nővérek, Bocsok Rózsika, Bocsok Tamásné, dr. Popity Jánosné, Shtiez Mátyásné, Bödő Imréné, Nagy Illésné, Szálku Ilonka, Balázs Ilona, Juhász Gyuláné, özv. Szabó Lajosné, Danics Mártonné, Kiss Mariska, Vas Edéné, özv. Lendvay Jánosné, Sebe Karolin, Marozsán Jolánka, Schviry Elekné, Fekete Margit, Földi Rózsika, Szarka Erzsike, Szarka Lászlóné, Tóth Róza, Hajdu Sándorné, András Erzsike, Bonta Jánosné, Adler Mariska, Müller Ferencné, Lukács Bálintné, Jakab Pálné, Jakab Ilonka, Schmith Jozefa, Eröss Matild, Dálnoky Istvánné, Papp Juliska, Papp Ferencné, Schmith Jánosné, Bodola Imréné, Fazekas Imréné, özv. Nagy Györgyné, Kristóf Jánosné, Kiss Mária, Kerekes Piroska, Kerekes Sándorné, Tubri Erzsike, Maricsok Józsefné, Maricsok Gizike, Antalfi Margit, Bende Mariska, Szentmiklóssy Mariska, Szentmiklóssy Erzsike, Erdeji Sándorné, Erdeji Erzsike, Kassay Micike, Ujlaki Zsigmondné, Ujlaki nővérek, Romanezky Elekné, Sass Mariska, Havasy Mariska, Havasy Juliska, Markó Juliska, Shtammel nővérek, Shtammel Vilmosné, Bodnár Péterné, Bodnár nővérek, Horváth Károlyné, özv. Gyalokay Gyuláné, Csényi Béláné, Veres Jánosné,

Pál Erzsike, Pál Ferencné, Pál Rózsika, Pardavi Árpádné, Pardavi Rózsika, Pardavi Piroska, Schüller Antalné, Jancsek Mariska, Nikolics Erzsike, Nikolics Jánosné, Mihók Jánosné, Kovács Lajosné, Csizmadia Erzsike, Holdy Teruska, Fodor Rózsika, Hen Károlyné, Koller Adolfné, Gróf Gizi, Gróf Mariska, Gróf Lajosné, Koza Ferencné, Koza Pirike, Bodola Imréné, Kiss Mariska, Lukács Bálintné, özv. Bálint Jánosné, Szolinger Mátyásné, Gábris Margit, Gábris Károlyné, Haláti Etelka, Haláti Lajosné, Eles Dezsóné, Vargha Ambrusné, Varga Irmácska, Pollák Mariska, özv. Vargha Miklósné, Koch Károlyné, Kmetz Margitka, Nagy Erzsike, Pusztai Mariska, Mogyorósi Ilonka, Mogyorós Jánosné, Bocsok Rózsika, Lénárt Józsefné, K. Nagy Györgyné, K Nagy Mariska, Hajdu Rebeka, Golbán Katika, Román Elekné, Sass Mariska, Holubák Vilma, Holubák Károlyné, özv. Katona Józsefné, Marozsán Istvánné, Szarka Etelka, Boldog Nelli, Földi Erzsike, Fekete Margit, Bajtókai Etelka, Bajtókai Juliska, Gábris Jánosné, Müller Ferencné, Jakab Pálné, Nagy Marika, Oszlopi Istvánné, Janó Jánosné, Pap Rózsika, Papp Juliska, Molnár Mariska, Micián Mariska, Urszunikné, Kázi Róza, ifj. Kmetz Sándorné, Kmetz Juliska, Kmetz Margit, id. Kmetz Sándorné, Hegyi Mariska, Nagy Gáborné, Nagy Erzsike, Veres Jánosné, Csémi Béláné, Bedi Imréné, Nagy Illésné, Szabó Margit Szilágyi Agnes, Románeczky Elekné, Sass Mancika, Paizs Miklósné, Hajdu Vilma, Oeskó Sándorné, Oeskó Illus, Oeskó Erzsike, Lendvai Jánosné, Mihók Jánosné, Csizmadia Gáspárné, Nagy Béláné.

Tordai Vasady Lajos ünneplése.

A Népinevelési Egyesület közgyűlése.

Alig képzelhető el az önzetlen munka megbecsülésének, az őszinte elismerésnek, a hálának és szeretetnek impozánsabb megnyilvánulása, mint aminőt vasárnap láttunk a Népinevelési Egyesület évi közgyűlésén. Az egyesület elnökségének egyszerű meghívására szokatlanul tekintélyes számban gyűltek össze a vármegyeháza nagytermében Biharvármegye és Nagyvárad minden olyan köréből, ahova csak elhat a Népinevelési Egyesület áldásos működése.

Mindez a nagy demonstráció egyetlen ember körül összpontosult, akit meleg szeretettel vesz körül az egész vármegye közönsége.

Vasady Lajos büszke lehet az ő szerénységében is tisztelettel Biharmegyében a kultúra terén kifejtett esakugyan korszakt alkotó működésére.

*

Május 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a Biharvármegyei Népinevelési Egyesület évi rendes közgyűlését. Alig tíz óra után már teljesen betöltötték a vármegyeház nagytermét a közgyűlésre összehírt alapító, választmányi, rendes és pártoló tagok.

A vármegye és a város notabilitásai és vezető emberei mellett nagyszámban gyűltek össze a vidéki tanítónők és tanítók is.

A közgyűlés fénypontját Fetzter Antal felsz. püspök, választmányi tag megleghangu ünnepi beszéde képezte, melyben a szeretet, az elismerés hangján emlékezett meg Vasady Lajos tízéves tanfelügyelői, áldásos működéséről.

Pont féltizenegykor nyitotta meg tartalmas beszéddel Fráter Barna alispán elnök a közgyűlést. A kisebb folyó ügyek és jelentések után Réz Mihály titkár élénk figyelem és lelkesedés között olvasta fel a egyesület

választmányához beadott következő indítványt:

Nagyságos Alispán, Elnök Ur!

Biharmegye kir. tanfelügyelője, tordai Vasady Lajos ur a folyó évben tölti be vármegyénkben kir. tanfelügyelőségének tizedik évét. A Biharvármegyei Népinevelési Egyesületben ezen örvendetes körülménynek ki kell emelnünk a kir. tanfelügyelőnek, mint egyesületünk buzgó ügyvezető alelnökének egy igen elismerésreméltó ténykedését, mellyel a magyar történelem és hazai földrajzban kiváló előmenetelű tanulók számára alapítványt gyűjtött, választmányunk azon megállapodással, hogy ezen alapítványt egyelőre 200 korona évi hozzájárulással mindaddig támogatja, míg az 10,000 korona nem lesz, de ugyancsak megállapította azt is, hogy ezen alapítvány kamatait a tőkéhez csatolja, míg a gyűjtés a 4000 koronát el nem éri.

Mivel ez a folyó évben bekövetkezik és így ezen alapítvány megkezdte működését, megkezdte pedig éppen tordai Vasady Lajos ügyvivő alelnök fáradságot nem ismerő agitálása folytán, mellyel a gyűjtést évről-évre végzi, indítványozza, hogy Vasady Lajos tízéves tanfelügyelői jubileuma alkalmából a Biharvármegyei Népinevelési Egyesületben teljesített kiváló tevékenysége és eredményes munkássága elismeréséül ezen általa gyűjtött s az egyesület által is gyarapított örök alapítvány az alapítólevélben az ő nevével neveztesse el s tordai Vasady Lajos-alapítvány címen kezeltesse. Kérjük a nagyságos alispán elnök urat, hogy indítványunkat a legközelebbi gyűlésen előterjeszteni méltóztatassék.

Nagyvárad, 1914. április 2.

Kiváló tisztelettel:

Fetzter Antal püspök, Hlatky Endre főispán, Cziffra Kálmán orsz. képviselő, Balogh János, Rednik Gábor orsz. képviselő, Wallner Odón dr., Vucskics Gyula dr., Gábel Jakab, Keszthelyi Zoltán, Biró Márk, Számoroszky R., Molnár Imre dr., Szücs Izsó, Karácson József, Böszörményi Géza, Kovács S. János dr.

Fetzter Antal püspök beszéde.

Általános figyelem között Fetzter Antal felsz. püspök szólalt fel elsőnek. Lelkes, prappáns beszédét többször szakította félbe a lelkesedés és tetszés zaja. Nagyszabásu, mindenkit magával ragadó beszédéből a következőket sikerült följegyeznünk:

Az általa és társai által beterjesztett indítvány kapcsán kíván szólni. Ő, mint az egyházi és iskolai főhatóság egyik tényezője állásánál fogva az irattárt lapozgatva látta, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1904-ben tudatta az egyházmegye főhatóságával, hogy a kecskeméti kirendeltség területéről Vasady Lajost, mint tanfelügyelőt, Biharvármegye és Nagyvárad népoktatásának élére állíthatta. Neki mint az egyházi tanhatóság egyik tényezőjének közvetlen volt alkalma becsülni Vasady Lajos tízéves tanfelügyelői munkásságát úgy a vármegyei közigazgatási bizottságban, mint a vármegye és város társadalmában s itt a népinevelési Egyesület kebelében. Vasady Lajos nagy tevékenységet és intenzív munkásságot fejtett ki. Az ő tízéves tanfelügyelősége a kultúra nevezetes törvényei végrehajtásának idejére esik úgy, hogy az elmúlt évtized nagyobb munkássággal járt, mint előtte évtizedeké. S Vasady Lajos megfeszített erővel, ambíciójának teljes energiájával végezte teendőit, hogy szinte egészsége is megrendült bele. Most érdemeit kellene felsorolni, melyek bőven vannak, de nem akarja szerénységét terhelni. Kéri az isteni Gondviselést, segítse őt továbbra is, hogy a vallás-erkölcsös nevelés és hazafias nemzeti nép-

oktatás emelésére az eddigi szép eredmény-nyel működhessek. Most pedig az előbb felolvasott és a választmány által beterjesztett indítványt a *tordai Vasady Lajos alapítványra* azzal egészíti ki, hogy a Népevelési egyesület jelen alkalomból az 5 tíz éves tanfelügyelői és ügyvivő alelnöki, kiváló eredményü munkásságát jegyzőkönyvileg örökítsék meg s arról őt kivonatban értesítsék.

Megható volt a szeretetnek az a kifejezése, mely e lelkes szavakat kísérte. A zugó taps és éljen özőnök között alig tudott szóhoz jutni *Láncz József*, felsődernai áll. igazgató tanító, hogy a tanítók hálás ragaszkodását ez alkalommal is kifejezésre juttassa.

Öszinte lelkesedéssel hajtja meg előtte az elismerés zászlaját a tanítóóság is, kiknek nevében midőn örömmel járul hozzá a választmány által beterjesztett indítványhoz kijelenti, hogy ők a nemzet napszámosai, olyan gyermekeket fognak nevelni, akik méltók lesznek a *tordai Vasady Lajos alapítvány* szelleméhez.

Vasady Lajos beszéde.

Vasady Lajos kir. tanfelügyelő amidőn a meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet a szívekből fakadó ünnepeltetésért, nagyobb szabású beszédében rámutatott arra, hogy hazánk közállapotainak céltudatos és fokozatos fejlődését attól az időtől kezdve, hogy a háborus idők korszaka véget ért, a honfisziv és a tervszerűen gondolkozó ész párosult munkásságának köszönhetjük. Majd így folytatta beszédét:

— A honfisziv és az ész, ezen munkásságára most is szükség van szakadatlanul; hiszen jól tudjuk, hogy magyar nemzeti kulturánk még mindig nem hatotta át teljesen hazánknak minden zugát; jól tudjuk, hogy nemzeti géniuszunk, államnyelvünk érvényesülése csak honunknak határain belül történhetik, mert a nagy világon e kívül nincsen számunkra hely.

És hála a Gondviselésnek, hogy ez a tudat már régebben megmozdította, kikölkentette szunnyadó tespedéséből a magyar társadalmat. Belátta azt a társadalom, hogy az 5 fokozott tevékenységére az állam fenntartó munkásságnál elengedhetetlen nagy szükség van; belátta azt, hogy hiába alkot az állam törvényeket a kulturális élet biztosítására, azok végrehajthatatlanok, holt betük maradnak, ha a társadalom nem lehel azokba az élő lelket, azt a lelket, mely a közös munkában rejlik nagy erőnél fogva tud csak hatni, alkotni, gyarapítani; azt a lelket, mely szeret Istent, hazát, embert egyaránt; azt a magyar lelket, amely nélkül nincsen kultúra, pusztá lenne a szív, az élet, a világ, nem nyílnék az erény virága s szeretett magyar hazánk egén nem ragyoghatna a boldogság fényes napja.

Ennek a nagy és nemes munkának szolgálataiban áll a mi biharmegyei egyesületünk is, több mint egy negyed század óta és igyekszik megoldani a társadalmi erők összehadásával azt a hazafias feladatot, amelyet a nemzeti állam kiépítése ezen a részen tőle megkíván. Nem pillanatnyi eslekvésre, szalmalángra, hanem folytonos, szeretettel párosult, zajtalanul kitartó, kérdés nélküli eredményes munkásságra van itt szükség: munkásságra, amely épít, építi a magyar kultúra épületét, amelyben hazánk s közelebről szeretett vármegyénk minden lakosa — nyelvre való tekintet nélkül — megtalálhatja a maga érvényesülésének módjait.

Ezután választékos szavakban megköszönte *Fetser Antal* felsz. püspöknek, a választmányának és a közgyűlésnek a nevére szóló 10.000 koronás alapítványt s végezetre így fejezte be beszédjét: „Amidőn a mélyen tisztelt közgyűlésnek szíves megemlékezéséért ismételtén és hálás köszönetet mondok, kívánom egyszersmind, hogy a

magyarok Istene áldja meg és virágoztassa a jövőben még fokozottabb mértékben a második negyed századában működő Népevelési Egyesületünket, hogy legyen az Bihar hegyein és völgyein a hazafias érzés élesztője a magyar nemzeti eszme terjesztője!”

A hatásos beszéd után *Fráter Barnabás* lelkes szavak között mondotta ki az indítvány elfogadását s az ünnepelt tanfelügyelő zajos éltetése között a közgyűlés véget ért.

Kisiparosok a helyi iparért.

A nagyváradai kisiparosok egyesülete vasárnap tartott nyilvános gyűlésén határozati javaslatot fogadott el, amelyben a város közönsége egyetemes érdekének nyilvánítja a helyi kisipar támogatását. Megállapítja, hogy a döntés előtt levő köz munkáknál a helyi kisiparosok ajánlata a város érdekében való és ez okból elvárja, hogy a város törvényhatósága a város közönségének képviselőjében mindazon munkákat, amelyekre a kisiparosok szövetkezve pályáztak a szövetkezett kisiparosoknak adja.

Tekintszen el a törvényhatóság egyes vállalkozóknak a számtani ügyeskedésétől, a közszállítási szabályzat körüli mesterkedésektől.

A multak tapasztalataiból leszűrődött tény, hogy a köz munkák sosem annyiért készülnek, mint azok elvállalva lettek, így az egész versenytárgyalás csak formaiság, ahol nem a legelőnyösebb ajánlat, hanem a legügyesebb ajánlattevő győz.

Nem tételezheti fel a gyűlés a miniszterrel, hogy formák kedvéért megsemmisítse a törvényhatóság becsületes határozatát és éhezésre kárhóztassa Nagyvárad iparosait.

Elsősorban a közbiztonság építési munkálatai, ugymint a kőműves munka, annak a pályázónak adassék, aki szerződésileg társulva 60 helybeli kőműves iparossal, vállalkozott a munka elvégzésére, ugyszintén a lakatos munka a szövetkezett lakatos iparosoknak adassék, valamint a bádogos és szerelő munka a szövetkezett bádogos kisiparosoknak, úgy a többi részlet munka a társult kis iparosoknak legyen kiadva, a gépek kivételével, melyek szinte helybeli cégek adandók.

Másodsorban a munkáslakások munkálatainál lehetővé kell tenni, hogy a kisiparosok elvállalhassák a munkát s amennyiben a jelen pályázat keretében nem volna lehetséges új árlejtés irassék ki és pedig minden épület külön legyen felvállalható. Amennyiben a jelen pályázat keretében történik döntés, a pályázó szövetkezőknek, így a mászó kisiparosoknak a munka kiadandó.

Elvárja a gyűlés a törvényhatóság tagjaitól, hogy figyelembe veszi a város 2000 kisiparos érdekét s a gyűlés határozata értelmében fog eljárni a közgyűlésen.

A gyűlés óhajtanónak tartja, hogy a városi törvényhatóság tekintszen el a Vágóhid építésnél a pesti téglá használatától, elégedjék meg az éppen oly alkalmas váradisi téglával, mely esetben a kőműves kisiparosokkal társult pályázó épp oly olesó lesz, mint a legoesebb pályázó.

Kivánatosnak mondotta ki még a gyűlés, hogy a jövőben a pályázatoknál egységárrakkal történjék a kiírás.

A városok kölcsöne.

Budapest, május 18.

A bankok szövetege ma a kormány hőzbenjárása folytán 100 millió korona kölcsönt ajánlott fel a városoknak még pedig 5 háromnegyed százalékos kamattal. Az ajánlat nagy feltűnést keltett.

Bérmálások az egyházmegyében.

Gróf *Széchenyi Miklós* megyés püspök vasárnap *Margitán* osztotta ki a bérmálás szentségét. A község ünnepi díszben várta a főpásztort, a kinek tiszteletére két diadalkaput állítottak: egyet a község elején, egyet a plebánia előtt. *Széchenyi* püspököt *Halász Elemér* főszolgabíró és *Brösztel Lajos* esperes fogadták, a kiknek üdvözlő szavaira a püspök rendkívül szívélyes szavakkal válaszolt.

Délelőtt a margitai plebánia-templomban a megyéspüspök szentmisét és szentbeszédet mondott, aztán kiosztotta a nagy számban megjelent híveknek a bérmálás szentségét. A szertartás után a püspök előtt tisztelgő küldöttségek jelentek meg és pedig a ref. és izraelita hitközség, a közigazgatási hatóságok, a járásbiróság és a többi állami hatóságok, a községi előljáróság, a margitai és a monospetri iskolaszékek.

Délben *Brösztel Lajos* esperes plebánosnál ebéd volt, a melyre a hatóságok képviselői voltak hivatalosak. Itt *Brösztel Lajos* esperes mondott pohárköszöntőt, megköszönve a főpásztornak, hogy a margitai híveket a bérmálás szentségében részesíteni kegyes volt.

Délután a püspök látogatásokat tett a községben, azután autóján visszaérkezett székhelyére.

Mint hogy tegnap gróf *Széchenyi* püspöknek Budapestre kellett utaznia, a bérmálást *Fetser Antal* felszentelt püspök, püspöki helynök folytatta és hétfőn *Szentjobb* községben osztotta ki a bérmálás szentségét. Az érkező püspököt a szentjobbi apátsági birtok határára *Kovácsnay Marcell* székelyhídi főszolgabíró és *Brösztel Lajos* esperes fogadták. Itt *Fetser* püspök az autóról a *Klór Antal* apátsági bérlő által eléje küldött négyes fogatra szállt és úgy hajtattott a fellobogozott községbe. A plebánia előtt felállított diadalkapunál ifj. *Gahér Mihály* plebános és a községi jegyzők fogadták a püspököt, aki a fehérruhába öltözött iskolás leányok sorfala között a templomba vonult.

A templomban *Fetser* püspök mindelelőtt a megyéspüspök megbízásából az előirt szertartások kíséretében beiktatta ifj. *Gahér Mihály* szentjobbi plebánost javadalmába, aztán ünnepi szentmisét és szentbeszédet mondott, melyek végeztével kiosztotta a bérmálás szentségét. Ezután küldöttségek tiszteltek a püspök előtt és pedig a kegyuraság képviselői, a ref. egyházközség, a községi előljáróság stb.

Délben ifj. *Gahér Mihály* plebánosnál ebéd volt, amelyre a hatóságok, a ref. hitközség és a kegyuraság képviselői voltak hivatalosak. Ifj. *Gahér Mihály* pohárköszöntőt mondott *Fetser* püspökre, megköszönve beiktatását is, mire a püspök válaszában az ujonnan beiktatott plebánost éltette, *Dr Krüger Aladár* a kegyur, *Dr Fraknoi Vilmos* vál. püspök képviselőjében köszöntötte *Fetser Antal* püspököt, kifejezve úgy a kegyur, mint az egész hitközség és *Szentjobb* község háliját. Üdvözölte a kegyur nevében *Gahér* plebánost is beiktatása alkalmával.

Délután *Fetser* püspök a *Máriakongregáció* új tagjait vette fel ünnepélyesen, majd látogatásokat tett, többek közt feladta a bérmálás szentségét egy betegágyban fekvő be-

tegnak annak lakásán. Estefelé a püspök Margitára utazott, a ahonnan ma folytatja tovább a bérmakörutat. Kisérőében vannak Brösztel Lajos esperes és dr Mazurek Gyula.

Elnökválasztás a függetlenségi pártban.

**Öt szavazattal győzött
dr Adorján Emil.**

A nagyváradai függetlenségi és 48-as párt vasárnapi közgyűlésén kiderült, hogy két, egyenlően tekintélyes frakció áll szemben egymással. Vasárnap délután végbement az elnökválasztás és az Adorján-párt mindössze öt szavazattöbbséggel tudta behozni jelöltjét.

A választáson nem annyira az izgalom volt az uralkodó motívum, mint inkább a zavar, dr Pelle János ügyvéd valósággal halotti beszédet tartott a párt egysége fölött, amit aztán dr Olasz Béla próbált visszaverni heves érzékenységgel. Pelle azt az indítványt terjesztette elő, hogy halasszák el most a választást hat hétre, mert a közgyűlés nem volt kellőképpen meghirdetve, nem volt alaposan előkészítve. Dr Fényes Ödön is emellett beszél, formai hibákat hoznak fel. Sas Ede sok helyesléssel találkozót hoz fel az elhalasztás mellett s Papp János dr husz aláírással kéri elrendelni a halasztás fölött a titkos szavazást.

Az elnök dr Adorján Emil formai hiányok miatt elutasítja a titkos szavazási kérelmet s a választmányi ülés nyílt szavazással elveti a halasztási indítványt.

Ezután elrendelték a szavazást. Egy fél óra múlva Kerekes Elek korelnök megnyitotta a közgyűlést és elrendelte az eredmény kihirdetését. A korelnök megnyitó beszédjét dr Pelle János többször megzavarta közbeszólásokkal, ami egy kis parazsat szórt az izgatott kedélyekre s végül is a korelnök megvonta Pellétől a szót.

A két jelölt közül dr Adorján Emil 40, dr Stokker József — aki jelen sem volt — 35 szavazatot kapott. Egy szavazat dr Olasz Bélát kívánta az elnöki székbe ültetni. Olasz Béla előtt mindedig rejtély, hogy ki volt ez a jóakarója.

Az új tisztikar.

Küldöttség hívta meg dr Adorján Emilt a kör helyiségébe, ahol zugó éljézéssel fogadták. Kerekes Elek üdvözölte, mint a párt új elnökét. Dr Olasz Béla intézett még hozzá lendületes beszédet, mire Adorján Emil megköszönte a párt bizalmát és lelkes odaadó munkálkodást ígért.

Ezután megejtették az új tisztikar választását, ami végig egyhangulag történt. Az új tisztikar a következő:

Társelnök: dr Stokker József. **Alelnökök:** dr Olasz Béla, dr Altmann Jakab, Schwartz Izidor, Kerekes Elek. **Főjegyző:** dr Fényes Ödön. **Jegyzők:** Pásztor Ede, Balogh Károly, Koresmáros László, Ifj. Mónus Sándor. **Pénztáros:** Zboray Gyula. **Ellenőr:** Hann Lajos. **Ügyészek:** dr Hirschmann Gyula, dr Szeghalmy Sándor.

Intéző bizottság: Balogh Döme, Biró Márk, Boros Jenő, Cser János, Czeglédy Jeremiás, Diósy Ferenc, Eisele Sándor, Kelen Béla, Kiss Dávid, Láng József, Lukács Géza, Mokri János, Sulyok István, Schiller Sándor, Szabó Károly, Tabéry Ármán, dr Thury László, Weisz Lajos.

Központi választmány: Balogh János,

Berezky Sándor, Bencz Gyula, Beezky Lajos, Borbély Márton, dr Czuczor Vilmos, dr Dóri István, Darvas István, Déry János, Feldmann Izidor, Fleischhacker Hugó, dr Fenyő László, Grósz Dezső, M. Gaál Eze-kiás, Helfy József, Hegyesy Gusztáv, Horváth Károly, Halász Béla, Jónás Demeter, Jankay Mihály, ifj. Joó Ferenc, Király Zsigmond, Kovács Pál, Kovács József, Köblös F., Korbély József, Kezdődy Gyula, Katona M., Lénárd József, Magdiós Károly, Mezey János, Molnár János, Mertz János, Máthé István, Nagy János, Nagy Ödön, Orbán Ferenc, Oláh Ferenc, Oláry Gyula, dr Papp János, dr Pelle János, Pesthy Géza, Poszpiess Géza, ifj. Polonkay Gy. Róth Henrik, Rammingier István, dr Sor Dezső, dr Sándor Samu, Sas Ede, Szabó Imre, Szaecsvay Ákos, Szilárdy Ernő, Standary György, Schütz Albert, Spitzer Benjámín, Szirmay Lajos, Székely Sándor, Tátray Sándor, Ungerleider Mór, Ujváry József, dr Vas Izsó, Vastag István, Vicsay István, Weisz Károly, Zana Agoston, Zsiskov Rudolf.

Pásztor Ede indítványára üdvözölték az agitációs köruton lévő országos függetlenségi vezéreket és gr. Károlyi Mihály ügyvezető elnököt s értesítették őket a választás eredményéről.

A választás ellen.

A választásokba az alulmaradt párt hívei nem akarnak belenyugodni annál is inkább, mivel szerintük a választás nem érvényes. Több alaki és tartalmi semmisítő okot látnak fenforogni s külön közgyűlést kívánnak egybehivatni, amely tisztán csak azt állapítaná meg, hogy a vasárnapi választások szabálytalanok voltak.

Ha ezt a közgyűlés konstatálná, akkor újra elő fognak állni az elhalasztó indítvánnyal. Az elhalasztásra azért van szükség, hogy elsimítsák a párt kebelében az ellentéteket és alaposan szervezzék a választásokat.

Egy bizonyosnak látszik már most. Ez pedig egyszerűen az, hogy a párttagok egy része nincs megelégedve a választás eredményével, aminthogy nem lett volna megelégedve az ellenpárt sem, ha ellenkezőleg ütött volna ki a választás.

Amit tehát már korábban irtunk, hogy elégedetlenség van a párt tagjai között, most megcáfolhatatlanul beigazolódott.

Még nagyobb baj a pártra, hogy az elégedetlenségnek mélyebben fekvő okai vannak.

Igen sok régi, kipróbált függetlenségi érzelmű polgárnak, egyenesen nem imponál az a tulbuzgó radikális járszalag, amelyen éppen a most győztesen kikerült intézők vezetik a párttagokat.

És ezeket az elégedetleneket nem lehet csak úgy holmi mézesmadzaggal kielégíteni, mert belelátanak abba a politikába, amelynek az érdekében, erőszakolják a tulradikalizmust a függetlenségi pártra.

A Tisza—Rakovszky-ügy. Tegnap délután a lovagias ügyben a katonai becsületbírószék ülésezett. A bíróságnak négy altábornagy volt a tagja Tisza István gróf, mint tartalékos huszárcapitány egyenruhában jelent meg. A bíróság úgy döntött, hogy Rakovszkynak fegyveres elégtételt kell adni Tiszának. Ezután a felek segédei külön tárgyaltak a feltételek megállapítása végett. Rakovszky István a nagyváradai Vilmos huszárezrednek szolgálaton kívüli kapitánya. A párbaj ma délután 4 órakor a Rákosi-féle vivóteremben lesz.

FELMENTETTÉK TIKÁSZÉKAT.

Szabadrábon az apa és fia. — Az anya öröme. — Az ügyész semmiségi panasszal élt. —

Több, mint két hetes tárgyalás után, végre tegnap meghozta a nagyváradai esküdt-bíróság az ítéletet a Tikász-pörben. A tárgyalás mint az előrelátható volt, felmentéssel végződött. A bíróság mindkét vádlottat felmentette a vád és következményei alól és azonnal szabadrábra helyezte őket.

A tárgyalás utolsó napjáról a következőkben számol be a Tiszántul tudósítója.

A terem zsufolásig megtelt érdeklődőkkel, két rendőr is alig tudja vissztartani a tömeget, amely valósággal megostromolja a terem ajtaját.

Délelőtt fél 9 órakor nyitotta meg Szöllőssy Gyula elnök a tárgyalást. A replikák jöttek sorra. Előbb Szolnok Jenő kir. ügyész mondta el majdnem egy órálg tartó replikáját, ismételten hangsúlyozta a vádlottak bünnőségét. Az ügyészi replikára úgy dr Dési Géza, mint dr Medvigy Gábor hosszú és nagyhatású beszéddel válaszoltak. Fél 12-kor értek véget a perbeszédék, amikor az elnök a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta.

Délután

három órakor folytatták a tárgyalást. Szöllőssy Gyula elnök mondta el az elnöki rezumét, a melyen az új esküdtzéki törvény szerint a közönség nem lehetett jelen. A folyosón és a Széchényi-téren széledt el a publikum, a mig az esküdtek a tárgyalóteremben a rezumé után tanácskozni kezdtek. A tanácskozáson az új törvény szerint, a melynek alapján most tárgyalat először a nagyváradai esküdtbírószék, jelen volt a tárgyalási elnök is.

Türelmetlen volt már a tömeg, amikor 5 óra előtt pár perccel a rendőrök kinyitották az ajtókat és a közönség bevonult a terembe.

A felmentő verdikt.

A feszült várakozás izgalmas reményében hirdeti ki Szöllőssy Gyula elnök az esküdtzék verdiktjét.

A csoport ifju Tikász Sándorra vonatkozólag. Első kérdés (ténykérdés): Igaz-e, hogy ifj. Tikász Sándor április 9-én előre megfontolt szándékkal megölte a nagyapját.

— Nem.

A jogkérdés elesett.

B. csoport. Id. Tikász Sándorra vonatkozólag: Büns-e id. Tikász Sándor abban, hogy a fiát felbujtotta, hogy a nagyapját megölje.

— Nem.

A jogkérdésre nem kellett felelni.

Mély és nyugalmas csend a hallgatók között.

— A bíróság visszavonul és konstatálja, hogy a verdikt a törvényes kellékeknek mindenben megtelel.

Az elnök szavára bevezetik a vádlottakat. A jegyző felolvassa előttük az esküdtek verdiktjét.

Elnök: Ifj. Tikász Sándor megértette a határozatot?

— Én kérem aláson nem értettem meg.

A hallgatóságból most tör ki csak a tetszés, no meg a vádlott kijelentése fölött csodálkozó moraja úgy, hogy az elnök erőlyesen figyelmezteti a rendre a publikumot.

— Ez azt jelenti, hogy fel vannak mentve.

— Alázatosan megköszönöm a nagy-ságos elnök urnak és a bíró urnaknak.

— Hát maga id. Tikász Sándor megértette?

— Most már meg és a nagyságos elnök urnak alázatosan köszönöm . . .

— Nekem ne köszönjenek semmit, nem én ítélkeztem, én csak a tárgyalást vezettem és a kötelességemet teljesítettem.

Az ügyész egyelőre a törvény alkalmazását kéri.

Az ítélet.

A bíróság visszavonult tanácskozni, az ítélethozatalra. Körülbelül egy félóra múlva hirdette ki az elnök az ítéletet.

Az esküdtbírók ifj. Tikász Sándort mint tettest és id. Tikász Sándort, mint felbujtót a gyilkosság vádjá és következményei alól az 1914. évi XIII. t.-c. 24. §-ának 1. pontja alapján felmenti és azonnali szabadlábra helyezését elrendeli.

A bűnjelt képező fegyvert a főszerbirtói hivatalhoz rendeli átadni, mert a bejelentés elmulasztásával kihágás látszik fenforogni. Dr Medvigy Gábor ügyvéd díját 6200 koronában állapítja meg. Dr Dési díjai megállapítását nem kéri.

Felfolyamodásra felfolyamodás.

A kir. ügyész semmiségi panaszt jelent be az ítélet ellen. Bp. 385. §. 1. pontja alapján figyelemmel az eddigi perrendtartásokra. Egyben indítványozza a vádlottak vizsgálati fogságának meghosszabbítását, bejelenti azt is, hogy új esküdtszék delegálását kéri a Kuriától.

Dr Dési az ítéletet tudomásul veszi. Különösnek és meglepőnek találja a vizsgálati fogság meghosszabbításának indítványát. Az ügyész ur tul megy azon a határon, amely az általános joggyakorlatnak megfelel. Ellenzi a vizsgálati fogság meghosszabbítását. Végül ugyanis mint védő ugyanis mint jogász és ember köszönetet mond a fő-tárgyalási elnöknek, Szöllösy Gyulának, aki példátlan ügybuzgalommal és páratlan pártatlansággal vezette a tárgyalást.

Dr Medvigy Gábor csatlakozik védőtársa kijelentéseihez, kéri még az ügyész által bejelentett semmiségi ok visszavonását, mert hisz az esküdtek a jogkérdésre nem is feleltek.

A bíróság tanácskozás után a bejelentett semmiségi panaszt elfogadja, a vizsgálati fogság meghosszabbításának indítványát elutasítja, mert arra semmi törvényes ok és alap nincs.

És most rövid távirati stílusban így következtek a jelenetek:

Ügyész felfolyamodást jelent be az elutasítás miatt.

Dési dr érdekes indokolásban a felfolyamodás elutasítását kéri, amelyre az ügyésznek a jelen esetben nincs joga.

A törvényszék tanácskozik. Az ügyészi felfolyamodást elfogadja.

Dési: Felfolyamodást jelentek be a határozat ellen.

Medvigy dr: Én is felfolyamodással élek, holott eddig semmiféle jogorvoslattal nem életem.

A bíróság tanácskozik. A védelemnek az ügyészi felfolyamodás elfogadása elleni felfolyamodást visszautasítja.

A védelem a határozat ellen felfolyamodással él.

A bíróság ezt a felfolyamodást elfogadja.

Elnök néhány szóval köszönetet mond az esküdteknek és a tárgyalást bezárja.

. . . Tikász Sándorné, az édesanya és feleség könyves szemekkel örvend. Csöndesen beszél a szomorúságról, ami volt és az örömről, ami most beköszöntött. Szentmártonból már jön a kocsis és viszi haza őket a gyerekekhez. A védőket megéjeneztek. Az örök fegyveréről lekerült a szurony és sokan éljen eznek, amikor Tikászék keresztül mentek a parkon, a zöld, tavaszi fák között . . .

Keresztjáráó napok.

Ósrégi szép szokása a katolikus egyháznak, hogy az Áldozócsütörtök előtti három napot, hétfőt, keddet és szerdát imádságba merülve tölti; a hívők sokasága könyörögve jár egyik templomból a másikba, esdve a Mindenható áldásáért. E magasztos ájtatosság onnan ered, hogy az ötödik században 469 táján Franciaországot számos elemi csapás sújtotta.

Mindenki az Ur akaratát látta e csapásokban érvényesülni s Vienne szent életű püspöke három napi böjtöt és közájatosságot rendelt el az Ur kiengesztelésére. Ez ájtatosságokat a jámbor püspök maga vezette. És a haragvó Ur ismét áldásával fordult az ő népe felé.

Ennek az eseménynek csakhamar híre futott az egész keresztény világon s a közájatosságok elterjedtek. A „Keresztjáráó” nevet onnan nyerték e napok, hogy falu helyen nem lévén több templom, rendszeren a határban álló kereszthez vonultak körmenettel.

Nagyváradon a három napi ájtatosságot a szokásos rendben tartják meg.

*

Tegnap, hétfőn kezdődtek a keresztjáráó napi ájtatosságok. Az első napon, hétfőn a körmenet a székesegyháztól az olasz plébánia templomba vonult, ahol Grócz Béla, aki a körmenetet vezette, tartotta az ünnepélyes szentmisét és Papp Béla káplán a prédikációt.

Ma, kedden, május 19-én reggel 8 órakor a körmenet az olasz plébánia templomból a premontrai rend templomába vonul, ahol Spett Gyula kanonok tartja az ünnepélyes szentmisét, míg a szentbeszédet Smetka L. Odón főgimnáziumi igazgató tartja.

Holnap, szerdán, harmadik nap a Szent László templomból a kapucinusok templomába vonul a körmenet s ez utóbbi helyen lesz a szentmise és prédikáció.

A dobresdi dráma.

Nyoma vezett a rablóknak.

A dobresdi erdőben lejátszódott vakmerő rablótámadás ügyében mindeddig nem tudott elérni pozitívumot a nyomozó hatóság. Ilyen nagyszabású, izgalmas bűntény már évek óta nem volt s a csendőrség lázasan keresi a tetteseket.

Tizenhat csendőr vette körül a vidék erdeit. A hatalmas gyűrűben ott dolgozik Jánossy Gyula nagyváradai főkapitányhelyettes is a Zentával együtt és még két váradai detektív.

Róth Sámuel vállalkozó itt fekszik Nagyváradon a Szabadság-utca 4. szám alatti lakásán. Az izgalmak ágyba döntöttek. Kihallgatása alkalmával elmondta az egész véres esetet.

— Egy dombra akartunk felkapaszkodni, mikor eldőrdült a lövés. Smolka feljajdult és lehanyatlott lováról, amely véres szügygyel száguldott el mellettem. Lovam vad irammal próbált elvágatni, de megijedt, mire én a nyeregkapából kimarkoltam egy csomó pénzt és belső zsebembe rejtettem. Hallottam, hogy üldöznek a rablók s hogy egérutat nyerjek, elszórtam vagy 900 koronát. Rosenfeld elmenekült és Smolkának Szohodolról vittünk segítséget.

A nyomozó csendőrök megtalálták a banditák leshelyét, ahol szalonnát sütöttek. Smolka egy percre sem tért eddig eszméletre. Allapota rendkívül súlyos. Még nem lehetett kihallgatni.

Elfogták a banditákat?

A váradai rendőrség természetesen telefonösszeköttetésben áll a nyomozó Jánossy kapitánnyal. Főleg Zentában biznak. De a nyomozás stádiumáról egyáltalán megtagad a rendőrség minden felvilágosítást.

Késő éjjel egy ellenőrizhetetlen telefonjelentés folytán azt az értesítést nyertük, hogy a banditákat Lunkasprin elfogták.

Zenta egy véres tarisznyát talált és ez vezetett nyomra. Ezt a jelentést vagy megerősíti vagy megcáfolja ma Jánossy Gyula, aki a reggeli órákban érkezik Nagyváradra.

Uri jehérnemű, «FOWNES» kezttyü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár Róth M. Utódánál.

..HIREK..

■■■

* Gróf Széchenyi Miklós a Vörös-Kereszt egyesület közgyűlésén. Mint már jeleztük, a Vörös-Kereszt egyesület félszázados ünnepélyt tart Budapesten f. hó 20-án délután 4 órakor. Ezen az országos jelentőségű, fényes ünnepélyen, amelyen megjelenik Mária Valéria kir. hercegnő és Ferencz Szalvátor kir. hereceg is, az ünnepi beszédet gr. Széchenyi Miklós v. b. t. t., váradai megyéspüspök fogja tartani. A püspök titkárja kíséretében már tegnap reggel fél 9 órakor gyorsvonattal a fővárosba utazott.

* Soós Jenő jubileuma. A nagyváradai posta és távirida elsőszámu hivatalának szép ünnepe van. Ma ünnepli ugyanis tisztviselői szolgálatának 25-ik évfordulóját Soós Jenő postafőnök, posta- és távirida felügyelő. Soós Jenőt az egész város ismeri és szereti, de szeretik a tisztviselő társai is, akik sohasem a rideg főnököt látták benne, hanem a barátot, a jóakarót, aki mindig azon fáradozott, hogy a rendkívüli súlyos postai szolgálatot úgy hozza összhangba a tisztviselők érdekeivel, hogy azért a hivatal érdeke ne szenvedjen. Ennek a szeretetnek és tiszteletnek adnak ma kifejezést az első számu hivatal tisztviselői. A jubiláló főnököt pompás emlékképesoporttal lepik meg. Mintegy 120 tisztviselő fényképét tartalmazza a hatalmas kép, amit ma reggel adnak át. A postai hivatalos titoktartás szigorúságára vall, hogy eddig oly titokban tudták tartani a szép ünnepély előkészítését. Tegnap azonban kikapott a dolog és mikor Soós Jenőnek tudomására jutott, hogy őt ünnepelni akarják, minden erejéből tiltakozott ellene, sőt, hogy elejét vegye mindennek, ma reggel 9 órakor el fog utazni 6 hetes szabadságra. A postásokon azonban nem lehet kifogni. Ők, akik

éjjel-nappal a közönség szolgálatában állanak, nem tekintik az időt, az órát.

— Ha a főnök 9 órakor utazik, ünnepleni fogjuk 7 órakor — mondták ki egyhangulag a határozatot és ehhez képest ma reggel 7 órakor fogják a diszes emlékképet átadni.

* A nyári szinkőr párja. A városi mérnöki hivatal olyan sürgősnek tartja a kétszáz ezer koronás beton uszoda építésének még ez évben való megkezdését, hogy sürgős előterjesztést tett a városi tanácshoz, amelyben kéri, hogy az ideiglenes vízjogi engedélyt, parallel a munkák kiírását és a vasbeton rész terveinek a két szakértővel való elkészítését már az e hónapban tartandó rendkívüli városi közgyűlésbe vigye be a tanács. Így a versenytárgyalást július végén megtarthatják s augusztus hónapban hozzákezdhetnek a munkához. És ha ez elmarad, ismét azzal fenyegetődik, hogy nem vállal felelősséget az iránt, hogy ez évben még megkezdik az uszoda építését.

* Kossuth haláltusája. Kossuth Ferenc vasárnap egész nap nem vett táplálékot magához és vesebántalmai is ujult erővel léptek fel. Állapota a nap folyamán olyan rosszra fordult, hogy Müller tanár rendeletére senkit sem engedtek be hozzá. A beteg az egész éjjelt nyugtalanul töltötte és alig aludt valamit. Felesége állandóan mellette tartózkodik egy ápolóval. Reggel felé kissé csillapult a nyugtalanság. Nyolc óra után tejeskávét kapott.

* Görbe-utca csatornázása. Sokan azt sem tudják Nagyváradon, hogy hol van Görbe-utca. Ott húzódik meg ez az L alakú utca Csengeri-utca végénél; keskeny, elhagyatott, sem gyalogutja, sem kocsitja, csak egy árok az utca területe, amely az utcában lakóknak nyakába zudítja a hegyről Vizvezeték-utcán át lefutó vizek tömegét. Évek óta panaszkodnak a háztulajdonosok, hogy esőzészénél elárasztja viz a házaikat, azonkívül az utca levegőjét megfertőztetik a pocsolyák. A városi mérnöki hivatal jelentést tett ezekről az állapotokról a tanácsnak s mindenben igazolja az ottani helyzet tarthatatlanságát. Javasolja, hogy Görbe-utcán és ennek folytatásában Pál-utcán készítesse el a város az esővíz levezető csatornát. A tervezet szerint 9090 koronába kerülne a két utca csatornája.

* Zarándoklat Máriabesnyőre. A budapesti urak kongregációja és hívek sokasága a fővárosból a jövő vasárnap zarándokuttra megy Máriabesnyőre. Reggel 6 órakor indulnak s az impozáns zarándoklatot Fetszer Antal felszentelt püspök vezeti, s ugyancsak Fetszer püspök tartja Máriabesnyőn az ünnepélyes szent misét és szent beszédet. A zarándoklat este érkezik haza a fővárosba, a hol fátylászmenet fogadjon és kíséri be a városba a zarándoklaton résztvevőket.

* Az Ipartestületi Asztaltársaság rendes heti összejövetelét, ma este 8 órakor a rendes helyen (Arany Sas étteremben) tartja meg, melyre felhívjuk az iparosok figyelmét, annál is inkább, az mert estén tartja beszámolóját a tanulmányutról hazatért bizottság. Tisztelettel Az Asztaltársaság elnöksége.

* Halálozás. Mint részvétellel értesülünk Somossy Béla nyugalmazott vármegyei tisztviselő, tegnap délben életének 76-ik évében meghalt. Az elhunyt kedves öreg ur a vármegyének 40 éven keresztül volt buzgó tisztviselője s rendkívül kedves modorával sok barátot szerzett magának. Több mint egy évtizeden keresztül élvezte a jól megérdemelt nyugalmat. Az utóbbi évben már betegeskedett, míg tegnap végelegyengülésben meghalt. Az elhunyt nagyszámu rokonsága gyászolja, köztük Somossy Viktor kárászteleki plébános is.

* Adomány a Népszövetségi Otthon részére. Tarján Gábor órás egy diszes fali órát ajándékozott a Népszövetségi Otthonnak, amelyért ezton is köszönetet mond a Népszövetségi Otthon vezetősége.

* Láttamozott alapszabály. A m. kir. belügyminiszter a szalárdi önkéntes tűzoltó egyesület alapszabályait láttaozta.

* Elhunyt megyebizottsági tag. Vasárnap éjjel a megyei élet egyik tevékeny szereplője halt meg. Mint részvétellel értesülünk Bernáth István hosszupályi földbirtokos megyebizottsági tag hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat ma délelőtt helyezték örök nyugalomra. A temetésen a vármegye képviselőjében Balázsházy Iván főszolgabíró fog megjelenni. Tegnap délután a megye koszorút helyezett az elhunyt ravatalára. A gyász jeléül a megyeházán kitzútták a fekete lobogót.

* Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Jakab Ernő nagyvárad kir. törvényszéki joggyakornokot a nagyvárad kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

* A város mint kéményseprő. Tudvalevőleg Nagyvárad város törvényhatósága elhatározta, hogy felállítja az ötödik kéményseprő kerületet, akként, hogy az új kéményseprési kerület jogát megszerzi a város részére s az új kerületet a városi tűzoltóság utján kezelte. A törvényhatóság ezen határozatát a kéményseprők megfélembzték s tegnap érkezett le a belügyminiszter leirata. A miniszter az V. kerület jogának megszerzését a város részére jóváhagyta, de azt nem engedélyezi, hogy a városi tűzoltók lássák el az új kerületet. A város mint erkölcsi testület folytathat iparüzemeket, de kötelessége szabályszerű üzletvezetőt alkalmazni s a kéményseprősről szóló szabályrendelet minden intézkedését betartani, éppen úgy, mint bármely más kéményseprő iparos. A tűzoltók tehát nem lehetnek egyben kéményseprők is.

Uj bohózatok a Vigadó mozgóban. Ma és holnap ismét új műsorral kedveskedik a Vigadó mozgó variete művészarsulata. Két kacagtató bohózatot mutatnak be és pedig a „Névnapi meglepetés,”-t és „A megboldogult,”-at. Szász Ilona minden előadásban fellép az ő eredeti kabaré-számaival. Nagy sikere van a Fred Hinzler angol sportjeleneteinek, valamint Sziklai Jenő, Vákáz Vilmos és Révész Jenő szólószámainak. Mozgófényképek is újak érkeztek. Előadás 7 és 9 órakor.

x Rákóczi-uti korzón látványosság Aszód új kávé és tea behozatali üzletének kirakataiba a kakao szüret alkalmával közvetlen a termelőktől hozott kakao bab, igazolja, hogy valódi kakaót olesón Aszód Rákóczi-uti üzletében szerezhető be. Világhírű Korf kakao különként kimérve nagyban, vagy kicsinyben 1 kiló 4 kor. 1/2 kiló 2 kor. 1/4 kiló 1 kor. 1/8 kiló 50 fillér. Gyermekek hizlaló kakaok, egyidejűleg ajánlom Rákóczi-uti lakóknak Aszód 8 féléli zamatú pörkölt kávémat, mely kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Motorüzemű kávépörköltés a kirakatba.

x A fürdőző közönség figyelmébe ajánlom csokoládé király fiók és Kossuth utcai fűtőzetemet, hol a legjobb, legfrissebb évezhető cukorkákat vásárolhat, Kugler Gerbeaud bonbonok budapesti árakkal kaphatók. Postai küldések bárhova is elküldetnek. Összeköttetésem világhírű cukorka gyárosokkal.

x A kereskedelmi és iparkamara székházában egy garzon lakás,

a folyó évi augusztus hó 1-ére kiadó. Nagyvárad, 1914. május hó 1. A kamara elnöksége.

* Eladó házak. Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal keesegtető biztos ötvövel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x A tavasz örömeit teljesen kiaknázhathatja akkor ha önértetét nem fogja az a tudat nyugtalanítani, hogy arcára az enyhe tavaszi szellő kihozta a szeplőt, májfoltot. Könnyen menekülhet ettől, ha biztos hatású szerrel védekeznek ellene. Ezen szert a „Hóvirág krém” feltétlenül megtalálja. Egyszeri használat után már mutatkozik hatása. Az „Ujvárosi drogueriában,” 80 fillérért kapható a Szent-László-téren.

x Fehér és fekete bőr női félcipő k 3 kor. szarvasbőr barna és fekete finom párti női félcipők 5 korona, női chevron amerikai félcipő 7 korona, féfi chevron amerikai cipő 10 korona, ugyanez féliben 9 korona; sandálok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 260 korona 29—34-ig 320 korona, 35—43-ig 4 korona. Férfi és fiú szalnakalapok, f-hárneműk, uridivat cikkek legolesőbb bevásárlási forrása. Fekete Jenőnél Sze u János-utca, Kispipa mellett.

x Öt szobás modern tapétázott urilakás novemberre, üzlethelyiségekkel azonnal kiadó Kugler és Andreyi új házában, Nagypiac-tér.

x Kiadó lakások. Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 16. szám.

x Zenekedvelők figyelmébe. Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legujabb felvételű újdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olesó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

x Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x A legujabb párisi kalap-újdonságok egyedül KOHN HELEN kalap-üzletében kaphatók. Nagy Sándor-utca (Weisslovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legujabb divatu kalapokban igen olesó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakításokat modellek után vállal.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**
Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

x „Pénztárhoz“ keresztény
kisasszony aki a kiszolgálásban is jartas
felvétetik — Fehér János keztyűs üzletében.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba
mint aranyba foglalva szépátlás
nékül, továbbá arany koronákat,
csapfogakat, hidmunkákat fog és
gyökér húzás és tartós fogtömé-
seket készít

Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

„The Roosevelt Shoe“

amerikai cipők

12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

SZÍNHÁZ

Hei műsor.

Kedd: Léni néni.

Szerda: Léni néni.

Csütörtök délután: Drótos tót; este
Zöld frak. (Góthék vendégfellépte. Bérlet-
szünet.)

Léni néni

arc képe körül irtak Korcul és Barré valami
összebonyolított históriát, amely három fel-
vonáson át bolondabbnál-bolondabb és kép-
telennél képtelenebb helyzetekkel szórakoz-
tatja a komikum kevésbé nívós, de annál
burleszkébb fajtája iránt érdeklődőket. Léni
néni képét meg kell őriznie az örökösnek
bizonyos ideig, aminek ha eleget tesz, há-
rom millió üti a markát. Az örökös ezt ké-
szen tudja meg, mikor már a képet eladta.
Három felvonáson át kergetik aztán a képet,
amely köré még egy apró szerelmi his-
tória is bonyolódik. Ez a kergetősi egy egész
sor lehetetlenül bolond helyzetet teremt,
amelyeken, mikor a közönség — kissé lefo-
kozott igényekkel — kimulatta magát, a kép
a tizenkettedik órában előkerül és a szerelmi
történet is kedvező megoldást nyer. Van
közben tánc, ének, néhány nem rossz ötlet és
egy izléstelen jelenet, amely a második fel-
vonás vége felé bátran kihagyható lett volna.
Ettől eltekintve, egyszer talán érdemes meg-
nézni, többször semmi esetre sem.

Néhány jóízű burleszk alakításra ad al-
kalmat az énekes bohózat. Leövey és Tompa
valóságos versenyeztek egymással a bolon-
dos ötletek kihasználásában, komikus maszk-
ban és — karrikaturarajzolásban. Ez utób-
ban Tompa különösen sok derűtséget kel-
tett, míg Leöveynek Caruso-utánzata volt a
legsikerültebb. Gróf László táncra rendkívül
tetszett. Görög Olga szép hangja néhány
énekszámában hatásosan érvényesült, Szalma
Sándor baritonjával együtt. Szentgyörgyi
Márta, Polgár Mariska, Telekán, Varsa érde-
melnek még megemlítést kisebb szerepeikben.

—r.

Csütörtök délután az ünnepre te-
kintettel a színház délutáni előadást tart,
mely alkalommal a „Drótos tót“ kerül elő-
adásra.

IRODALOM

Az Élet május 17-iki száma a nagy-
váradai Katolikus Kör házavató ünnepélyé-
ről írja a következőket:

Az idén kétszeresen megünnepeltük
Szent László napját. Nemcsak lélekben, ha-
nem architektúrában is. Nagyváradon fel-
avatták a katolikus kulturpalotát. Nem ok
nélkül beszélünk architektúráról: mert ezzel
a kulturpalotával a jövő kiépítésébe dolgoz-
tunk bele. A múlté, a szent Lászlók dicsősége
multjái, a kard volt. A jövőé — és itt hiába ta-
gadnak, kételkednek vagy kicsinyelnek a kul-
tura. A magyar katolicizmus jövője azon dől
el, hogy mit tud adni kulturában, adni és be-
fogadni. A harc azon dől el, hogy lesznek-e
modern fegyvereink, modern taktikánk az
ősök véráztatta földjén. Minden kulturpalota
egy arsenál, ha nem a táncterem és a kár-
tyaszoba dominál benne. A nagyváradai
Katolikus Kör palotáját arsenálnak köszönt-
jük és várjuk a többi, a sok kulturpalotát,
aminek még ki kell épülnie, mert a harc a
nyakunkon.

Közlí az Élet dr. Belopotoczky Kálmán
v. b. t. t., nyug. táborig püspök, nagyprépost
arc képét, akinek a magyar, elsősorban a
nagyváradai katolicizmus ezt a gyönyörű
kulturpalotát köszöni. Bemutatja azonfelül a
diszterem és a homlokzat jól sikerült képeit.
Megemlékezik Kanizsay Ferencről, a korán
elhunyt íróról. Kozáry Gyula Pascal című
könyvét az a kitüntetés érte, hogy Székes-
fehérvár nagy nevű püspöke, Prohászka Ot-
tokár ismerteti az Élet hasábjain. Az Élet
többi érdekes közleményei a következők:

Iparművészeti furcsaságok. Spectator. —
Költemények: Legszebb énekem. A kis vi-
rág dicséri az Urat. Hentes Mihály Aloműzés.
Garay Anna. A zongorának minden billen-
tyűje fáj... Begyás László. Nincstelenség.
(Elbeszélés) Péczely József. Uralkodó és
szolgafaj. Bodor Aladár. Májusi ajátosságok.
(Költemény) Rudnyánszky Gyula. Csapke-
rőzsa. (Elbeszélés) Erdődi Mihály. Fehér
Hegedű. (Elbeszélés) Kassák Lajos. A Lloyd-
palota építője. Várkonyi Titusz. Irodalom és
művészet. Mozgó képek.

SPORT

Vasárnapi mérkőzések.

NAC. II—Törekvés II. 5 : 1

Törekvés—NSC. 2 : 1.

DVSC—Egyetértés. 5 : 3.

NAC—DTE. 2 : 1.

Vasárnap délután három mérkőzés ját-
szódott le a váradai Sport-téren. Legelőször
fél 2 órakor a NAC II. mérkőzött a Törek-
vés II. legénységével. A mérkőzést a nagyobb
állóképességű és erősebb fizikumú NAC
II. nyerte meg 5 : 1 arányban. Féldél 1 : 1.

Ezután a Törekvés—NSC bajnoki mér-
kőzése következett. A mérkőzés az első pil-
lanattól kezdve tulságos durva keretek kö-
zött folyt le.

A játékosok nem annyira a labdát, mint
inkább egymást rugdosták. A durva játéknak
az lett a következménye, hogy a bíró
mindkét csapatból egy-egy embert kénytelen
volt kiállítani.

Az első féldélben a Törekvés 2 goal
előnyt szerzett, amit az NSC, bár a má-
sodik féldélben jó ideig szinte a kapuhoz
segezte ellenfelét, nem tudott kiegyenlíteni.
A Törekvés csapatában nagyszerűen játszott
Major a kapus, a 2 Varga és Nagy Sándor
a center csatár. Az NSC-ben legjobban ját-
szott Rózsavölgyi, az NSE hajdani játékosa,
ki különben a mezőny legjobb embere
volt.

A harmadik mérkőzés a DVSC—Egyet-
értés mérkőzése volt. A DVSC hatalmasan

megerősödött és feljavult, úgy hogy az
Egyetértést könnyedén és megérdemelve
verte meg.

A játék irtózatossá irammal kezdődött és
az első percekben mindenki az Egyetértés
győzelmét várta. Féldél 1 : 1. A második
féldélben a DVSC a gyönyörűen játszó
Pongrácz révén ötre szaporítja goaljai
számát.

Az utolsó percekben senkitől sem várt
finissel az Egyetértés is rug még 2 goalt és
így elég szép vereséggel távozott a pá-
lyáról.

Ugyancsak vasárnap délután mérkőzött
a NAC I. csapata a DTE csapatával a deb-
receni nagy erdei pályán. Eredmény 2 : 1 a
NAC javára. A NAC mindkét goalját
Strasser lőtte, míg a debreceniek egyetlen
goaljukat tizenegyesből érték el. Ezzel a
győzelemmel a NAC legjobb goalaránya ré-
vén véglegesen megszerezte magának a baj-
nokságot.

NYILTÉR

Felhívás.

Bérmaszülők szives figyel-
mét felhívom kirakatom
megtekintésére és a szük-
séges vásárlás megtételére.

**Bérmálásra raktáram
már jó előre felszereltem**

arany és ezüst

ékszerekkel

és mindenféle

órákkal,

melyek izlések, csinosak s
ami a legfőbb dolog, olcsók.

Szilágyi Géza és Társánál
Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

EGYESÜLETEK

**A nagyváradai tisztviselők
Fogyasztási Szövetkezetének
közgyűlése.**

A nagyváradai tisztviselők Fogyasztási
Szövetkezte közgyűlését vasárnap délelőtt
10 órakor nyitotta meg.

A közgyűlésen jelen voltak: Siket Tra-
ján, dr. Némethy Ferenc, dr. Varga Gábor,
dr. Ardelean Jusztin, Bángyi Lajos, Novák
György, Kiss Bertalan, Melcher Károly,
Kovács Károly, Kovács Kálmán, Petry Ján-
nos, Ponorán Lukács, dr. Nagy Géza, Vitán
Árpád, Koltay Győző, Vértesi Andor, Deb-
reczi Imre, Pásztor István, Pospiss Géza.

A közgyűlés megnyitása előtt Debreczi
Imre igazgató a lemondott elnök helyébe
javasolja dr. Némethy Ferenc ügyvéd, el-
nöknek való megválasztását. A közgyűlés:

egyhangulag dr Némethy Ferenczet választja meg. Az új elnök meglepő szavakkal üdvözli a közgyűlést s ugymond örömet fejezem ki aziránt, hogy ilyen tekintélyes publikum engem választ meg elnökének. Igérettem nem elegendő, ha a tagok nem támogatnak. Az önségély a fő cél, hogy a Szövetkezet továbbra is prosperálhasson. Kérem az urakat, hogy ebben támogassanak.

Ezután a közgyűlést megnyitja. A tárgyalások tolyamán hosszas viták folytak, melynek eredménye gyanánt a közgyűlés kebeléből egy bizottságot küldtek ki, hogy a szövetkezet ügyeit megvizsgálják. A bizalmi férfiak: dr Nagy Géza, Malicher Lukács, Bacher Károly, Szentlélek Kálmán, Novák György.

A közgyűlés egy újabb határnap kitűzésére egy rendkívüli gyűlést fog egybe hívni, hogy az eredményről a küldöttség beszámoljon.

A gyűlés végén dr Ardeleán Jusztin kérte a közgyűlést, hogy vegyék tudomásul a tagságról való lemondását. E kérdés fölött a jövő közgyűlésen fognak dönteni. A tárgyalások háromnegyed 1 órakor értek véget.

Román Nőegylet Nagyváradon.

A helybeli román intelligencia érdekes akció kérdését pendítette meg, mely még egyelőre csak kombinációkból áll.

A Tiszántúl értesülése szerint az akció célja egy elemi leányiskola létesítése, mely árvánhagyott, szegény leánygyermekeket részesítene ingyenes oktatásban.

A Tiszántúl munkatársa felkereste ez ügyben dr Papp Corjolánne urasszonyt, ki szíves volt felvilágosításokkal szolgálni és a következőket tudtukra adni:

— Igazán meglep, hogy egy ilyen, alig-hogy megszületett tervről, kérnek tőle információkat. Az egész csak kombináció. Több helybeli román intelligens család, kik szívükön viselik a közjó előmozdítását, egy olyan leányiskola létesítésének a tervét óhajtják realizálni, mely árván maradt leánygyermekeket részesítene ingyenes oktatásban. Hogy aztán lett-e belőle valami, vagy esetleg más tervek fognak kombinációba kerülni, az az alakuló gyűlésen fog eldőlni. Az alakuló gyűlés pünkösd másodnapján lesz megtartva a Hilária évszázó ünnepélyén a Püspök-fürdőben.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti érték tőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	786.50
Osztrák hitelrészvény	—	606.50
4%-os koronajáradék	—	80.40
Osztr. magy. államv.	—	693.—
Jelzálogbank	—	394.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	495.—
Hazai bank	—	276.50
Magyar bank	—	465.50
Keresk. bank	—	3600.—
Rimamurányi	—	626.—
Salgótarjáni kőszén	—	686.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1015.—
Közuti vasut	—	592.50
Városi villamos	—	309.25
Adria	—	577.—

Gabona üzlet.

Buza májusra	—	13.85
Buza októberre	—	12.19
Rozs októberre	—	9.81
Zab októberre	—	8.08
Tengeri májusra	—	7.21
Tengeri júliusra	—	7.54

A szerkesztésért felelős:

Dr KRÜGER ALADÁR.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszészerinti számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár utján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek utján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligenyit a legutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 1/5 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reá eső üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratasi díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kalvaria-utcán egy üres telek eladó.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és ezeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharvármegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni „ 28 „ „ zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműek zsebkendők, ridikülök pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópl csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvétel, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Elein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyvárad sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyvárad Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Legrégibb és legmegbízhatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség becses figyelmét felhívni e célra
épült és fővárosi mintára berendezett

**molykár elleni megóvó és
biztosító vállalatomra.**

!

Elfogadok nyári gondozásra fe-
lelőség mellett bármily értékes
ruhákat, szőrme árukat, fűg-
gönyöket, szőnyegetek stb.
Azokat saját műhelyemben ki-
javitva, hiba nélkül szolgáltatom
vissza. Kivánatra azokért érte
küldök. Az üzlet tűz és be-
törés ellen biztosítva van.

!

Becces pártfogását kérve ma-
radok kiváló tisztelettel:

ZBORAY GYULA
szűcs üzlete

Fő-utca 7. szám. Telefon 947. szám.
Telep Körös-utca 32. sz. (Saját ház.)

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy

**fűszer és csemege
kereskedésemet**

Nagyváradon 1914. május 14-én
saját házamban Rómer-utca
13. sz. a. nyitottam meg. Meg-
rendelések házhoz küldve köszö-
nettel vétetnek. A b. pártfogásért
esedezve maradtam tisztelettel

LÉNART JÓZSEF
fűszer és csemege kereskedő

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfinabócég után.)

KÉSZIT új férfi fűszekliket és női harisnyákat a
legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó
árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint
aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a
legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meg-
győz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14
év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknai szerzi be.

Ha nincs megelegetve szabójával, men-
drága vagy rusz-
szul szab vagy
nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT**
GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 8.
(Sonnerfeld-palota) és megiepi önt az ottani szobát,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat
készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Első nagyváradi cementipar.

Készítek granitó, terazzó, mőkő és minden e
szakmába vágó munkálatokat, házi csator-
názásokat a városi mérnöki hivatal elő-
írása szerint, személyes felügyeletem mellett.
Kivánatra angol closet berendezéseket a leg-
előnyösebb fizetési feltételek mellett a leg-
lelkismeretesebb és legmesszebb menő jót-
állás mellett készítek. A nagyérdemű kö-
zönség becces pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekez-
hetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Félikusz-fürdőbe induló fürdővonatok.

Nagyvárad és Váradvelence állomásairól

Nagyvárad állomásáról ind.	reggel	4 ó.	35 p.	érk. Félikusz-fürdőbe	reggel	5 ó.	02 p.
V.-Velence	"	4	47	"	"	5	02
Nagyvárad	"	d. e.	8	00	"	d. e.	8
V.-Velence	"	"	8	10	"	"	8
Nagyvárad	"	"	10	00	"	"	10
V.-Velence	"	"	10	10	"	"	10
Nagyvárad	"	d. u.	2	30	"	d. u.	3
V.-Velence	"	"	2	40	"	"	3
Nagyvárad	"	"	4	55	"	"	5
V.-Velence	"	"	5	00	"	"	5
Nagyvárad	"	"	5	35	"	este	6
V.-Velence	"	"	5	43	"	"	6
Nagyvárad	"	este	8	31	"	"	9
V.-Velence	"	"	8	41	"	"	9

Félikusz-fürdőből visszautazás

Félikusz-fürdőből ind.	reggel	7 ó.	45 p.-kor.	érk. Nagyváradra	d. e.	8 ó.	20 p.-kor.
"	"	d. e.	8	40	"	9	10
"	"	"	10	39	"	11	10
"	"	d. u.	3	10	"	d. u.	3
"	"	este	6	59	"	este	7
"	"	"	9	10	"	"	9
"	"	éjjel	10	32	"	éjjel	11

Hódmezővásárhelyi Dankó Béla utód: Virág Károly az egész idényre szer-
ződöttetett hírneves zenekara a Nagyvendéglő teraszain naponta 3-szor hang-
versenyez. Eredeti hegyiborok, elsőminőségű Kőbányai sörös, konyha házi-
kezelésben, mérsékelt étlap annak a nagyérdemű közönség rendelke-
zésére. Délután 5 órától este 9 óráig a zene hangversenyen egy hírneves
tárogató közreműködik. Minden szombat este tombolajáték, játék után tánc-
mulatság a gyógyteremben Virág Károly és zenekara mellett. Konfetti, szer-
peutin és tűzijátékkal egybekötve minden belépési díj nélkül. Érdekes csol-
nakázás egész napon át a «Halas taván» este 9 óráig.

Az utolsó vonatindulás Félikusz-fürdőből este fél 11-kor N.-Várad felé.